

Ingyenmelléklet: „Telepítsünk községi füveskerteket“ c. füzet

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Ó-utca 10. szám.
Telefonszám: Automata 242—49.

LAPVEZÉR:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P, Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1928.

IX. évfolyam, 39. szám.

Vasárnap, szeptember 23.

A hétesztendőős Trianon.

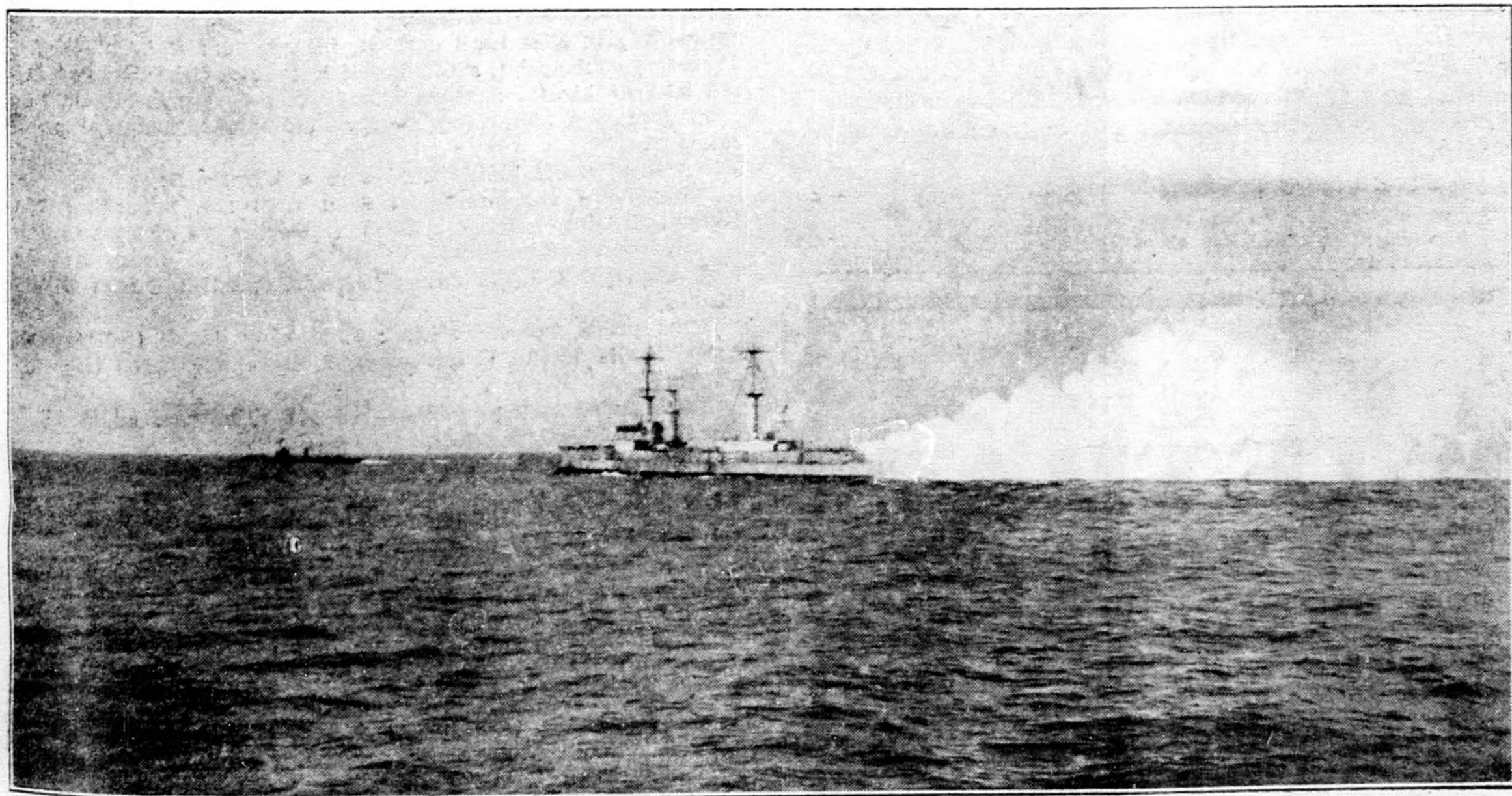
Írta: Varga István.

E mindennél rutabb szót nehezünkre esik kimondani, százszorta nehezebb leírni, viselni pedig csak nyögve, keservesen tudjuk. Most mult — július hó 26-án — hét esztendeje annak, hogy a francia külügyminisztériumban a trianoni békeszerződés jegyzőkönyvét aláírtuk. Aláírtuk azért, mert biztunk a nagyhatalmak ígéretében, biztunk abban, hogy az idegen uralom alá kerülő testvéreink millióit nem másod, sőt mondhatnánk, mint alacsonyabbrendű embereket fogják kezelni. Sajnos, az idők múlása keserű tapasztalatokat hozott. Testvéreinket a régi hazában a „felszabadítók“ üldözik és elveszik birtokaikat, anélkül, hogy kárpótolnák őket. Panaszkodni ott, ahol minden

idegen, üldözött panaszkodjon az üldözönek: kárbaveszett fáradság.

Rettenetes az a helyzet, melyet a megszállott területen fajunknak tünni kell. Alig mulik el nap, hogy ne olvasnánk azt, hogy most itt, most ott börtönöztek be magyarokat. Mindez a kémkedés vádjának leple alatt történik, a célja pedig az, hogy minél gyorsabb és erősebb tempóban irtsák ki testvéreinket.

Szomorú, nagyon szomorú valóság ez. Vajjon meddig tart ez így? Meddig bírjuk nézni, hogy odaát mindennap kevesebb legyen a magyar — vagy a sorsunk ez? A hosszú ezer esztendő alatt elpusztult minden körülöttünk. Bi-

Hajó, melyet szikratáviró irányít.

Hirt adtunk róla, hogy Németországban nagyszerűen sikerült kísérletet végeztek egy rádió segítségével irányított hajóval. A hajón egyetlen teremtetett lélek sem volt, ellenben a kísérőhajóról rádió útján továbbították a „parancsokat“. A hajó kormányhidját, gépházát stb. rádiófelvevő-állomással és megfelelő elektromos felszereléssel látták el, melyek a másik hajóról leadott elektromos hullámokat felfogták és azonnal végrehajtották a mozdulatokat. Képünk azt a jelenetet örökíti meg, amikor a kísérőhajó — a kép baloldalán, távol — a légénység nélküli hajót (a kép közepén) füstfellegbe, úgynevezett ködbe borítja, hogy elrejtse a feltételezett eilenség szeméi elől.

rodalmak, melyek egykor világot kormányoztak, megsemmisültek, csak a magyar királyság, a magyar nemzet maradt meg — Trianonig. Nem — nem maradhat így! Végszénvedtük a tatárok dulását, a törökök másfélévszázados sanyargatását, többször tették nemzetünket sirba s mégis feltámadtunk.

Most is feltámadunk. A multnak dicső emlékei adjanak nekünk erőt a szomorú jelen átéléséhez, hogy egy újabb évezred megteremtői lehessünk. Hát hiába hullatták vérüket hős fiaink? Hát hiába a sok árvának, özvegynek, anyának könnyörgése? Magyar anya, tanítsd meg gyermekeidet szeretni a hazát a hazáért. Te, kinek hősi halált halt a fia, ragadd ki lányod lelkét s mosd meg a hazaszeretet harmattiszta vizében, nehogy erőt vegyen rajta a most örületté vált világfelfogás. Magyar anya, a te hivatásod szent, kötelességed magasztos. Ha tudod még szeretni hazádat a gyermekért, tanítsd meg gyermekeid, hogy tudja szeretni e földet, mely életet ad neki.

Kezünk ökolbe szorul, ha arra gondolunk, hogy Kasán cseh „hősök“ garázdálkodnak — Trianon óta, délen szerb katonák üldöznek bennünket — Trianon óta, Erdélyben a bocskoros oláh pusztítja testvéreinket — Trianon óta. A magyar kultúra gócpontjaiban ma nem szabad magyarul beszélni. Az iskolában gyermekeinket idegen nyelven, idegen nemzetek hőseinek szellemével buzdítják megtagadni magyarságukat s minden alkalmat megragadnak arra, hogy a történelmet meghamisítva, gunynak állítsanak bennünket a nemzetek szinpadára. Pedig trianoni sirunknál neked kell fiatalság őrt állani! Rád nehéz feladatok várnak. A régi jobb időkben a gyermekkorát élt fiatalság boldog lehetett, ma — Trianon óta — készülődöd kell a nagy napra, hogy szívben és lélekben erős légy s amit elődeid elvesztettek, visszaszerezd, hogy a régi dicsőségben lobogjon nemzeti zászlónk.

Nemzeti zászlónk! Hát volt ez is! Volt, de félve kellett reánézniük, mert akkor bűn volt magyarnak lenni. De nem az most. Ha van kötelességünk, csak egy lehet, magyarnak lenni, a revízió szellemében.

Most irták alá — megint csak Párisban — a történelem egyik legnagyobb hamisítványát, — a Kellog-féle békepaktumot. A hatalmasok azt hiszik, hogy evvel mindörökre biztosították a békét. Mi is békét akarunk, de addig nem, míg igazságot nem adnak nekünk. A francia minisztérium „óraterme“* egyszer kell, hogy nekünk is adjon valamit.

Bizzunk a magyarok Istenében: a mi óránk is ütni fog.

* Ebben a teremben irták alá a békepaktumot.

“TETRA”

HYGIENIKUS PELENKA ÉS CSECSEMŐKELENGYE

Az egyetlen, újszülött felnevelésére
alkalmas fehérnemű.

Kitűnő felszívóképeségű
Könnyen mosható
Gyorsan szárad
Nagyon tartós

Valódi csak a fenti védjeggyel.

Kapható minden fehérnemű üzletben.

Októberben országos levente sportverseny lesz a fővárosban.

Az Országos Testnevelési Tanács III. Szakbizottsága 1928. év szeptember hó 29-től október hó 7-ig „Országos Levente Sportversenyt“ rendez Budapesten. A verseny a Levente-intézmény első országos versenye lesz és a következő sportágakat öleli fel:

1. Uszás: a Császárfürdő-uszodában szeptember hó 29-én és 30-án.

2. Céllövés: a Marcibányi-lőtérén október hó 3—4. és 5-én.

3. Atlétika: az FTC Üllői-uti sporttelepén október hó 6-án és 7-én.

4. Kerékpározás: Budaörs—Páty—Piliscsaba utvonalon október 7-én.

Ezenfelül összetett — vegyesstafétaverseny képezi a leventék sokoldalúságának próbáját. E staféta futó-, gyalogló-, kerékpáros-, lovas- stb. versenyzőkből van összetéve és az első ilyenü verseny Magyarországon. Az összes versenyekben Magyarország valamennyi vármegyéje és törvényhatósági joggal felruházott városa vesz részt, ami pár ezer versenyző megjelenését jelenti.

A tabi kiállítás nagy sikert aratott.

A tabi gazdasági, ipari és háziipari gépkiallítás — melyről föbb ízben hírt adtunk — fényes sikert aratott. A kiállítást a földművelésügyi miniszter megbízásából, szeptember hó 8-án Meissner Ernő magyar királyi gazdasági felügyelő, gazdasági főtanácsos nyitotta meg. A megnyitó ünnepségen résztvettek Kálmán Jenő országgyűlési képviselő, Fischer Ferenc dr. főispán, Vizeki Tarján Andor alispán, Saárdy Somssich Miklós, a Gazdasági Egyesület elnöke, Jankovich-Bésán József gróf, Kiss Emil dr. járási főszolgabíró, Rottler József főjegyző és még számos előkelőség a környékbeli uradalmakból. A tabi járáshoz huszonkilenc község tartozik, amelynek mindegyike elsőrangú tárgyakal vett részt a kiállításon. A kiállítás sikeréért elismerés illeti Kálmán Ernő dr. országgyűlési képviselőt, a járás főszolgabíróját: Kiss Emil doktort, főjegyzőjét: Rottler Józsefet, Preussberger Károlyt, a Gazdasági Egyesület titkárját, Paál Dezső magyar királyi gazdasági felügyelőt és munkatársait, Pilz Iván gazdasági felügyelőt, Abaffy László mezőgazdasági kamarai titkárt.

A díjat nyert kiállítók névsora a következő:

Melegvérű anyakancákkal díjat nyert: 1. Schurek István (Zala). 2. Schurek István (Zala). 3. Harangozó János (Karád).

Hidegvérű anyakancákkal díjat nyert: 1. Diósy Kálmán (Németegres). 2. Lédig János (Sérsekszöllős). 3. Paska Mihály (Torvaj).

Melegvérű kancacsikókkal: 1. Miszlay János (Bálványos). 2. Csizmadia István (Bálványos). 3. Baranyai János (Bábonymegyér).

Hidegvérű kancacsikókkal: 1—2-ik díjat nem adták ki. 3. Harangozó József (Karád).

Bikákkal: 1. Erdélyi István (Bábonymegyér). 2. Wéber Mihály (Kapoly).

Tehenekkel: 1. Tollas Imre (Kapoly). 2. Szabó József (Kapoly). 3. Horsa Márton (Torvaj).

Üszökekkel: 1. Gíbicz Lőrinc (Lillapuszta). 2. Zrinyi János (Németegres). 3. Tallós Imre (Kapoly).

Juhokkal: 1. Groszll Jenő (Balatonkiliti).

Sertésekkel: 1. Vitéz Nagy Ferenc (Ádánd). 2. Gáspár István (Zala).

A mezőgazdasági csoportban díjat nyertek:

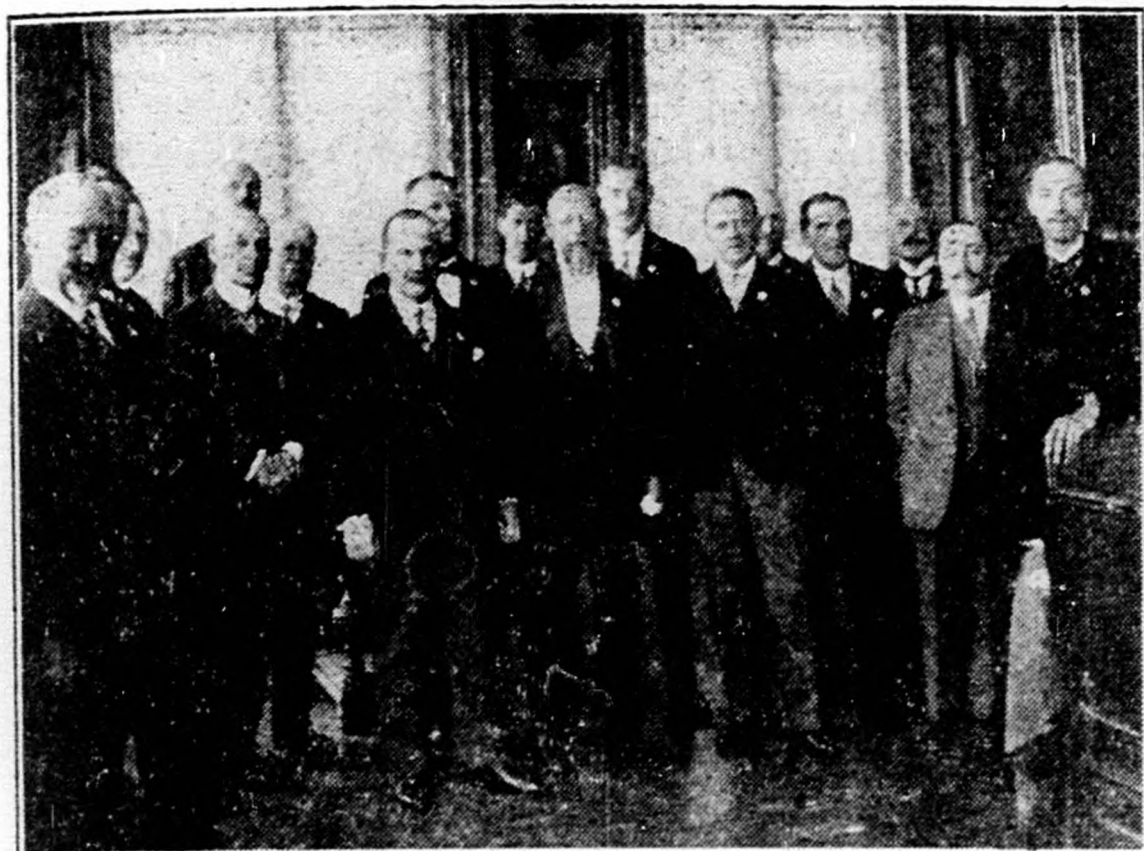
1. Vas János (Balatonendréd). 2. Harangozó János (Karád). 3. Vitéz Farkas Károly (Som). Állami elismerő oklevelet kapott: Tab, Zala, Torvaj község.

A kertészeti és szőlészeti csoportban: 1. Szukováti Ferenc (Tab). 2. Prokha Károly (Tab). 3. Tanács Istvánné (Tab).

A háziipari csoportban: 1. Szmodics Erzsébet (Tab). Schwartz Erzsébet (Szabadhidvég). 2. Karsay Gézánné (Balatonendréd). 3. Steinbach Erzsébet (Tab).

Az ipari csoportban: 1. Rózsás Imre asztalos (Balatonkiliti). 2. Horn Ödön géplakatos (Tab). 3. Faragó János bognár (Tab).

Gyógynövénykongresszus Budapesten.

Középen Mayer János földművelésügyi miniszter foglal helyet.

A mezőgazdasági munkaversenyben: 1. Paska János (Torvaj). 2. Igali János (Gyaludpuszta). 3. Halász István (Jaba).

A szalmarakodásban: 1. Kovács János béres. 2. Igali János béres. 3. Halász István béres.

A pásztorkutyaversenyben: 1. Rácz Ferenc (Bábonymegyér) kutyája lett első.

Gyógynövény-kongresszus Budapesten.

Szeptember hó 10-én nyílt meg Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében a második nemzetközi gyógynövénykongresszus. A külföldről *Esztország, Franciaország, Svájc, Svédország, Csehszlovákia, Olaszország, Lengyelország, Lettország, Belgium, Hollandia, Anglia, Ausztria, Németország, Spanyolország* és *Románia* képviselői jelelték meg a kongresszuson, melynek előkészítését *Ráday Gyula* miniszteri tanácsos, a földművelésügyi miniszter növényvédelmi és növényforgalmi irodájának igazgatója végezte el.

A megnyitáson *Mayer János* földművelésügyi miniszter üdvözölte a megjelenteket a magyar kormány nevében.

— A gyógynövényüggyel — mondotta többek közt — ma már minden állam földművelésügyi kormánya foglalkozik, mert míg egyrészt a vadontermő gyógynövények begyűjtésével a nemzetgazdaság porban heverő milliókhoz jut, másrészt a *gyógynövények begyűjtése olyan mezőgazdasági foglalkozás, amely éppen azokat juttatja kenyérhez, akik más mezőgazdasági munkálatoknál a mezőgazdasági munkák terhe miatt közreműködni még nem, vagy már nem tudnak.* A gyógynövény begyűjtésével ugyanis a kenyérkereset gondjának egy részét átveszi a gyermek és megosztja a más mezőgazdasági munkákra testi gyengeségénél fogva már nem alkalmas öreg.

— A vadontermő gyógynövények begyűjtésén kívül nagy gondot fordít a földművelésügyi kormány a *gyógynövények termelésére is*, bár a multak tapasztalatai alapján a legnagyobb óvatossággal és csakis a kísérleti eredmények által indokolt esetekben segíti elő bevált gyógynövények termelését.

A miniszter élénk tetszéssel fogadott beszéde után a külföldi kiküldöttek üdvözölték a kongresszust, többen közülük meleg szavakat intézve Magyarországhoz. Az üdvözlések után megalakultak a szakosztályok és a délután folyamán megkezdődött a gyógynövényügy szakszerű tárgyalása. Este hét órakor a Mezőgazdasági Múzeumban a *magyar gyógynövények kiállítását* tekintették meg a kongresszus tagjai, kiket a Mezőgazdasági Múzeumban este félkilenc órakor *Mayer János* földművelésügyi miniszter fogadóestélyen látott vendégül.

A kongresszus második napja szakelőadásokkal telt el, a harmadik napon pedig a kongresszus közel száz főből álló csoportja a paprikatermesztés tanulmányozásának céljából Szegedre utazott. A vendégeket, a pályaudvaron rövid beszédben *Fodor Jenő dr.* helyettes polgármester üdvözölte, amire *Wasinczky*

Wasinczky bécsi professzor, a kongresszus elnöke válaszolt. A fogadtatás után a város által rendelkezésükre bocsátott autóbuszokon a város nevezetességeit tekintették meg, majd a *paprika-kikészítését* s malmokban való *őrlését* szemlélték meg. Délben a város a Kas-szállóban ebédre látta vendégül a kongresszus tagjait, akik később a kulturpalotába vonultak az ott felhalmozott *néprajzi gyűjtemények* megtekintésére. A vendégek ezután az ujszegedi *Magyar Királyi Alföldi Mezőgazdasági Intézetet* látogatták meg, ahol az intézet dísztermében *Obermayer Ernő* állomásvezető főügyész „*A paprika, mint magyar fűszerkülönlegesség és kiviteli cikk*” címmel tartotta meg előadását német nyelven.

A kongresszus tagjai az esti gyorsvonattal visszautaztak a fővárosba. Másnap délelőtt a kongresszus tagjai megtekintették a főváros nevezetesebb látnivalóit, majd a gyógynövénykísérleti állomást és végül a többi kísérletügyi intézményt. Délután újból szakülésre gyűltek össze s a gyógynövénytermesztés megszervezésének kérdésével foglalkoztak.

A kongresszus utolsó napján *Tuzson János* egyetemi tanár tartott előadást az *Alföld gyógynövényeiről*. Részletesen beszámolt arról, hogy az Alföld egyes részein milyen változatosan teremnek gyógynövények. *Összesen 14.000 métermázsza gyógynövényt gyűjtöttek 1927-ben az Alföldön.* Foglalkozott azután azzal a kérdéssel, hogy a magyar gazda miért idegenkedik a gyógynövények termesztésétől. Szerinte ennek az az oka, hogy a *gyógynövényértékesítés igen szeszélyes.* A termelő tőke nem tudja azt a hasznot elérni, amit a gyógynövénykereskedő elér. Utána *Augusztin Béla*, egyetemi magántanár, a gyógynövénykísérleti állomás vezetője számolt be arról, hogy Magyarországon a gyógynövényügy terén milyen munkásságot fejtettek ki. Végül *Szerdahelyi Károly* gyógyszerész a *székfűről* tartott előadást és megállapította, hogy a magyar kamilla (székfű) a legértékesebb az egész világon, mert *legnagyobb az illóolaj tartalma.*

Az előadások befejezése után *Ráday Gyula* miniszteri tanácsos meleg szavakban köszönte meg a kongresszus résztvevőinek az érdeklődést. Végül *Wasinczky* egyetemi tanár tizennyolc külföldi nemzet nevében bucsuzott el Budapestről és Magyarországtól, megköszönve azt a szíves fogadtatást, melyben részük volt.

A falu sokalja a rádió előfizetési díját.

A következő levelet hozta számunkra a pósta:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Sziveskedjék a „Vasárnap”-ban alábbi soraimat közölni:

Csodálatos egy találmány a rádió! A világ egyik sarkáról a másikra küldik szét az üzenetet, hasznot, mulatságot: minden, amit az embernek érdems tudni. Olyan korszakalkotó ujtítás ez, hogy ma még legfeljebb csak sejteni tudjuk a horderejét. Talán nincs is olyan szépért és hasznosért lelkesülő ember, aki meg ne szeretné venni a rádiót, különösen most, mikor olcsó kristály-detektoros készülékkel is lehet hallgatni mindazt, amire szükségünk van. És mégis egy nagy akadálya van, tudniillik olcsó és mégis — drága! Olcsó, mert a legszegényebb vagyoni viszonyok között élő ember is megveheti a készüléket és

A

Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám.

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

mégis drága, mert olyan nagy adót kell utána fizetni, hogy ez — csupán ez — rettentí vissza kizgazdatársaim ezreit attól, hogy rádiót vásároljanak.
rettenti vissza kizgazda társaim ezreit attól, hogy rádiót vásároljanak.

Mintha hallanám erre az illetékesek válaszát: hát a gépek jókarbantartása, hát az a sok személyzet, a nagyszámu előadó-művész stb., talán nem kerül sokba? Bizony sokba kerülnek, mi azt nagyon is jól tudjuk. De azt is tudjuk, hogyha nem a mostani néhány ezer, hanem sok száz meg százezer falusi portán hallgatnák a rádiót, akkor is csak ennyibe kerülne! Igazam van-e?

Már pedig, ha a kormány a nép kulturális fejlődését akarja előmozdítani, akkor ne kényszerítsen olyan nagy adót a rádió-előfizetők vállaira, hogy miatta nagyon sokan nem képesek — bármennyire szeretnék — a rádiót megvenni.

Elég volna a mostani 2 pengő 40 filléres előfizetésnek harmad-negyedrészre, higyjék el, az illetékesek, hogy pár hónapon belül a tizszeresére emelkednék a rádióelőfizetők száma és így semmivel sem rövidülne az államkassza.

Mindenesetre különbséget kellene tenni rádió és rádió között. Annak, akinek csak detektoros készüléke van, igen kevés, mondjuk 40—50 filléres havi díjat kellene fizetni. Bármilyen esekélynek is látszik ez az összeg (a régihez képest), végeredményben mégis sok ezer pengőre rugna, mert gombamódra szaporodna az előfizetők száma.

Azok pedig, akiknek olyan sok pénzük van, hogy többszáz pengős, négy-hatlampás készüléket használnak és nem elég nekik a magyar szó és magyar zene, hanem külföldi dolgokra is kíváncsiak, azok fizessék a mostani díj helyett dupláját vagy háromszorosát, minden lámpa után esetleg egy pengőt. Ezek bizonyára minden nagyobb megerőltetés nélkül meg tudják ezt fizetni. Ez volna az igazságos és fokozatos adózás!

Baráth János (Belvárd).

Hajmáskér és Szabadszentkirály levente-ünnepségei.

Szeptember hó 2-án két szép leventeünnepség zajlott le. Mind a kettő mély hatást keltett és nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a falvak népe megszeresse és keblére ölelje derék leventéit. A két ünnepségről alábbi tudósításunk számol be.

*

Nagy ünnepség színhelye volt vasárnap, szeptember hó 2-án Hajmáskér. Ezen a napon zajlott le ugyanis a környékbeli, Papkeszi, Vilonya, Litér, Kádárta, Gyulafirátót és Sóly-Hajmáskér egyesített leventecsapatainak versenye.

Már kora reggel gyülekeztek a leventék, csupa reményteljes, bizakodó arcu ifju. Nyolc órakor ünnepélyes szentmise volt a római katolikus templomban és Istentiszteletet a református templomban. Wachter János esperes-plébános lelkesítő beszédet intézett a leventékhez:

— El kell készülnötök törhetetlen kitartásra, küzdelemre, harcra Nagymagyarországért, — mondotta többek közt. — Bennetek a bizalom, a remény, igyekezzetek erre rá is szolgálni és ne feledjétek: csak ép testben van ép lélek!

Az istentisztelet után minden csapat gyülekezett és kivonult a Hajmáskér-Sóly között elterülő sportpályára, vidám nótaszóval. Dél előtt az elődöntő mérkőzések zajlottak le. Délután két órakor már nagyszámu közönség várta a leventék felvonulását

a végső küzdelemre. Ekkor már a környékbeli falvakból is nagyszámu közönség jelent meg. Félhárom órakor vonultak fel díszmenetben, sorjában a csapatok, a székesfehérvári 3. honvéd gyalogezred zenekarának kíséretével. Az elhelyezkedés után a Himnusz hangjai szólították imára a leventéket. Ezután megkezdődtek a csapatok egymásután bemutatott szabadgyakorlati. A Hajmáskér-Sóly egyesített, a kádártai és a vilonyai leventék sok tapsot kaptak. Majd megkezdődtek az atlétikai versenyek, melyeknek eredménye a következő:

100 m. síkfutás: 1. Gyucs P. 8.8 mp., 2. Gruber.

200 m. síkfutás: Horváth (Vilonya).

4×100 m. staféta: 1. Hajmáskér-Sóly egyesített, 2. Vilonya.

Magasugrás (12—18 évesek): I. Csucs P. (Hajmáskér). II. Fülöp (Vilonya). 18—21 évesek: I. Arányi (Kádárta). II. Köhlinger (Hajmáskér).

Távolugrás: I. Arányi 357 cm. (Kádárta). II. Takács (Hajmáskér). 12—15 évesek: I. Szabó K. (Sóly). II. Szabadi (Hajmáskér).

Súlydobás: 15—18 évesek: I. Kálmán (Litér). II. Árkovits I. (Hajmáskér). 18—21 évesek: I. Neuberger. II. Gruber (Kádárta).

Céllövészet: Egyéniben: I. Hajmáskér: Budai Gy. II. Ráckeve: Papkeszi és Csuthy. Csapatverseny: I. Hajmáskér-Sóly egyesített.

A versenyek lezajlása után Borián János dr. körorvos igen szép beszédet intézett úgy a leventékhez, mint a szülőkhöz, hozzátartozókhoz és a közönséghez.

— Tudjátok-e, — mondotta — hogy a levente szó az ősmagyaroknál a bátor vitézt illette? Igyekeztek ti is ezek nyomdokain haladni. Az imént lefolyt verseny bebizonyította, hogy még van bennetek erő és kitartás, dacos büszkeség és élni-akarás. Még él a magyar! Hazánk hasonlít egy tengeren hanykódó, léket kapott hajóhoz. A Felvidék, Bánát, Erdély, Kárpátok mind egy-egy lékei a hajónak s ha a léket be nem tömjük, ki nem foltozzuk, úgy elmerül a hajó. Első teendők tehát a hajó megjavítása, a sebek behegészítése. Tirátok vár ez a feladat, leventék!

A beszédet dörgő tapsvihár követte, majd Schöner Béla alvezredes, kerületi leventefelügyelő, Németh Ignác körjegyző és a többi községek jegyzői és leventeparancsnokainak jelenlétében kiosztották a díjakat.

Az ünnepély a Hiszekegy eléneklésével ért véget, majd díszmenetben elvonultak a csapatok. Elöl a gyulafirátóti, litéri, papkeszi, kádártai, a vilonyai, végül Hajmáskér-Sóly-csapat. Az utóbbiak kitüntek katonás fegyelmezettségükkel s a közönség nagy tapsal köszöntötte őket.

(Beküldte Karli Gyula Sóllyból).

Leventezászló-szentelés Szabadszentkirályon.

Lelketemelő ünnepe volt a szabadszentkirályi leventeegyesületnek szeptember hó 2-án. E napon tartotta ugyanis a leventecsapat szép, fehérselyem zászlájának felszentelését.

Az ünnepély a templom melletti téren, reggel kilenc órakor táborig misével kezdődött, melyet Sipos István dr. apáttanár celebrált, majd felszentelte a zászlót és lelkes, buzdító szavakat intézett a leventékhez. Az ünnep szónoka, Szentkirályi Ede ny. igazgató-tanító volt, aki a zászló jelentőségéről és történelmi multjáról emlékezett meg igen szép és hatásos beszédben. Utána Farkas Katóka, a magyar lányok nevében gyönyörű szavak kíséretében kérte fel a zászlóanyát és átnyújtotta neki a szalagot a zászló feldiszipítésére és megkoszoruzására. Majd dernől Klekner Béla dr.-né, mint zászlóanya felkötötte a zászlószalagot, megkoszoruzta a zászlót és lelkesítő szavakkal átadta a leventéknek. A leventék nevében Harka Sándor kántortanító, leventefelügyelő vette át a zászlót, megköszönte a zászlóanyának tisztségét, valamint köszönetet mondott mindazoknak, kik adományaikkal lehetővé tették, hogy ez a szép ünnepség megszületett.

Ezután a zászlószegek beverésére került a sor. Elsőnek a megjelent előkelőségek: Fischer Béla alispán, Hoffer főjegyző, Szinér István főszolgabíró, Patacsi Dénes országgyűlési képviselő és még sokan mások, lelkes, szép köszöntések és kívánságok kíséretében verték be a szöveget a zászlórudba. Ennek vé-

Jó varrógépet

és

kerékpárokat

csakis

Pápai Manó cégnél

lehet kapni.

Budapest, VI., Andrássy-ut 29. sz.

☛ Ügynökök felvételnek. ☛

Futószőnyeg Maradékvásár

PAPLAN- ÉS SZŐNYEGÜZLET, RÁKÓCZI-UT 66. SZ.

geztével az eskütétel következett, melynek során dernői Klekner Béla dr. körorvos, a leventegyeselet elnöke, buzdító szavakat intézett a leventékhez, majd kivette az esküt. A gyönyörű ünnepély a leventék díszmenetével és a Himnusz hangjaival ért véget.

Délben a községháza nagytermében díszebéd volt, melyen számos felkösztöntő hangzott el. Elsőnek a községi bíró üdvözlölte a megjelent vendégeket, majd Sipos apát, Szivér főszolgabíró és Patacsi képviselő mondtak felkösztöntőket. Mindhárom örömmel hangsúlyozták, hogy a község milyen lendületesen halad előre a kultúra terén.

(Beküldte ifj. Katona József Szabadszentkirályról.)

Nagyon gyenge tengeri-termésre van kilátás.

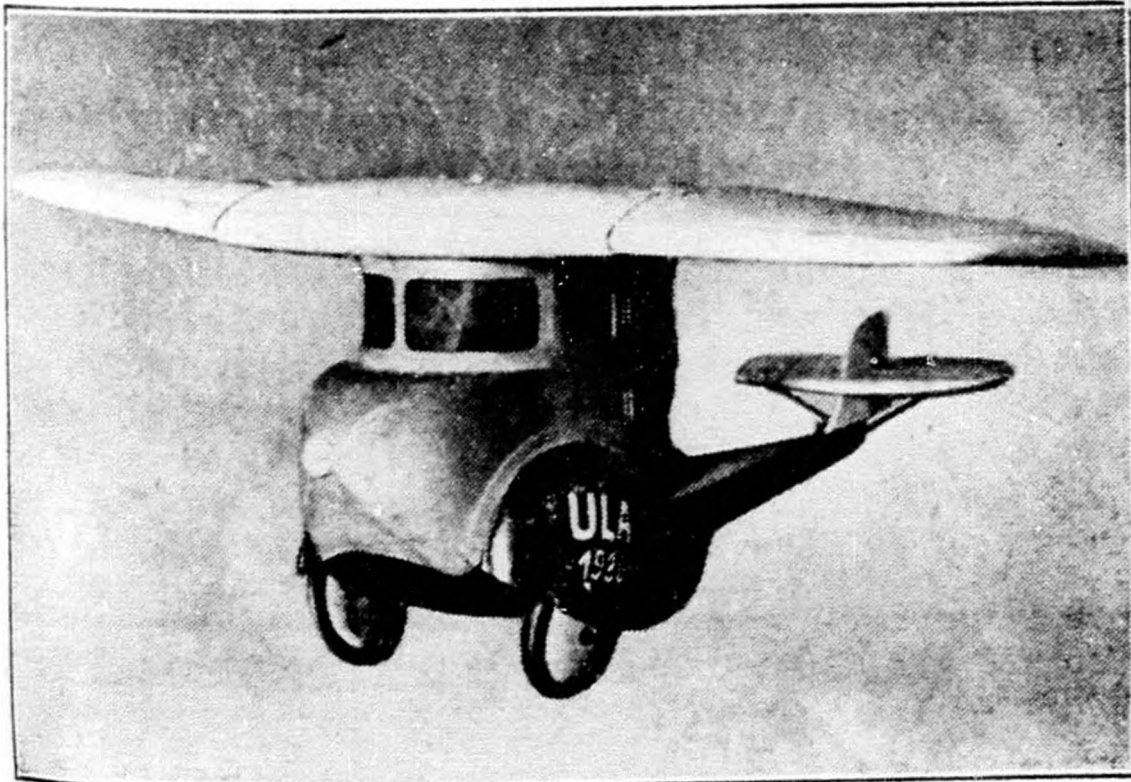
A földmivelésügyi minisztérium jelentése szerint a tengeri fejlődését a szárazság hátrányosan befolyásolja. A csövek sok helyen rövidek. A szemképződés hiányos. A termés mennyiségre és minőségre is gyenge, katasztrális holdanként csupán 6.9 métermázsa, tehát összesen 11,310.800 métermázsa szemes tengeri-termésre van kilátás.

A burgonya a hőség és szárazság folytán visszamaradt. A gumók fejletlenek és aprók, a korai fajtákat szedik. Katasztrális holdanként 29.2 métermázsa, összesen 13,653.500 métermázsa burgonyatermésre van kilátás.

A cukorrépa nem fejlődhetett, gyökere azonban mégis egészséges. Katasztrális holdanként országos átlagban 87.67, összesen tehát 10,106.200 mázsa cukorrépatermést várnak.

A takarmányrépa a tartós szárazságot szintén megsínylette, azonban a kiadós eső a termésben még némi javulást hozhat. Az őszi repcevetések a szárazság miatt sok helyen nem keltek ki. A korán vetett kikelt ugyan, de hiányosan és fejlődésében megállt. Kerti vetemények szedése folyamatban van. Várható hozam gyenge közepes. A paprika csak az öntözött területeken adott kielégítő termést, egyébként a cső aprónak és gyenge közepesnek ígérkezik. A vöröshagyma szedése folyamatban van, minőségileg és mennyiségileg is közepes termést ad. A bab szedése a legtöbb helyen befejeződött, gyenge termést adott. Az egyéb hüvelyesek szedése és cséplése a legtöbb helyen gyenge közepes eredménnyel végződött. A káposzta fejlődését a szárazság megakadályozta, a fejek aprók, de aránylag tömöttek. A komló szedése folyamatban van, a köles vágását megkezdték, a tatárkát helyenként vágják, mindháromból közepes termés várható. A cirok, a kender és a len hozama közepes, de minősége jó. A dohány levélzete apró, de egészséges. A mesterséges takarmányok közül a lóhere és lucerna a szárazság miatt nem fejlődött. A csalamádé, bükköny és muhar szintén kis termést adnak. A rétek sarjukaszálása csak elvétve adott kielégítő termést, a legelők is csak a mélyebben fekvő helyeken adnak táplálékot.

Az őszi gyümölcsfélék szedése megkezdődött, minőségileg és mennyiségileg közepes termést adnak. Aránylag legjobban sikerült a szilva- és az almatermés. A szőlő a rendkívül meleg és száraz időjárás következtében fejletlen, de a vessző megérése elég kedvezően halad.

Autó, mely a vizen jár és a levegőben repül.

Egy amerikai nő, Tubbe Elsie, olyan autót szerkesztett, mely nemcsak szárazon és vizen jár, de repül is. Érdekes járműve óriási érdeklődést keltett az amerikai üzletemberek körében.

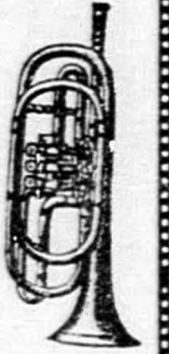
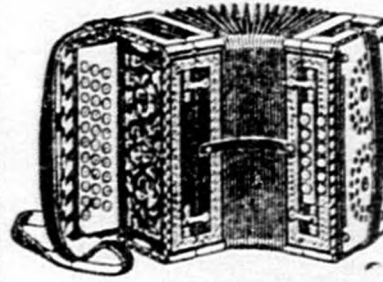
POMPÁS HANGSZEREK

Közvetlenül Európa legnagyobb szétküldésétől.

Tájékoztató árak:

Hegedük . . .	már P 7.90-től
Harmonikák . . .	már P 7.80-tól
Citerák . . .	már P 11.80-tól
Klarinétok . . .	már P 14.95-től
Mandolinok . . .	már P 15.20-tól
Gramofonok . . .	már P 29.50-től

60 oldalas új diszfőár-jegyzékünk ingyen!

MEINEL és HEROLD

HANGSZER-,
BESZÉLŐGÉP- ÉS HARMONIKAGYÁR

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19. sz.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Felfüggesztették a gabona és takarmány-neműek forgalmi adóját.

A gabona- és takarmányfélék általános forgalmi adójának eltörléséről, illetve átmeneti felfüggesztéséről a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint *nem esnek általános forgalmi adó alá:*

a) a buza, rozs, kétszeres és árpa eladásából származó bevételek;

b) mindennemű széna, továbbá a takarmányozási célokra szolgáló nyers szalma és nád eladásából származó bevételek;

c) további rendelkezésig a tengeri, zab, takarmány, borsó, lóbab, bükköny, moharbükköny, konkoly, rostaalja és mindennemű korpa eladásából származó bevételek.

Ugyancsak ideiglenesen mentesülnek az általános forgalmi adó alól a takarmányozási célokra szolgáló melassz, a kilugozott répaszelet (friss és szárított) és az olajpogácsa, örölve is.

Az olyan keresetüzők, akik kizárólag a felsorolt gabona- és takarmányfélék árusításával foglalkoznak, a rendelet életbelépésétől kezdve — külön igazolás nélkül — *igénybevehetik az adómentességet.* A rendelet életbelépése előtt kötött s a korábbi rendelkezések szerint adóköteles ügyletek után az *általános forgalmi adót meg kell fizetni.*

Kray István báró és Kállay Tibor kilépett az Egységspártból.

Az új gazdasági minisztérium felállítása és Gömbös Gyulának, a Fajvédő párt volt vezérének honvédelmi államtitkárrá való kinevezése bizonyos hullámzást okozott a politikai életben. Ugyanis az *Egységspárt* két tagja: Kray István báró és Kállay Tibor volt pénzügyminiszter bejelentették kilépésüket a pártból. Kray István báró, mint szélsőséges legitimista, a szabadkirályválasztó Gömbös Gyula belépése miatt hagyta el pártját, Kállay Tibor pedig kétségbevonta a kormánynak azt a jogát, hogy új gazdasági minisztériumot állíthasson fel. Kállay Tibor mandátumáról is lemondott, a *nagykanizsai* kerületben tehát új választás lesz.

Az *Egységspárt* tagjai Kray István és Kállay Tibor kilépésének nem tulajdonítottak komolyabb jelentőséget, két képviselő egyéni elhatározását látják benne és teljes megnyugvással vették tudomásul azokat a felvilágosításokat, melyeket a *gazdasági minisztérium felállítására és a honvédelmi államtitkári állás betöltésére nézve a kormánytól nyertek.*

A bolgár király és menyasszonya.

Képiünk Boris bolgár királyt és menyasszonyát, Giovanna hercegnőt, az olasz király legfiatalabb leányát ábrázolja.

A kisgazdaképviselők kívánságai.

A kisgazdaképviselők egyébként az elmúlt héten a földművelésügyi minisztériumban Mayer János földművelésügyi miniszternél értekezletre gyültek egybe, melyen elsősorban a mai mezőgazdasági helyzettel kapcsolatos szakkérdésekkel, másodsorban a napi politika eseményeivel foglalkoztak.

A földművelésügyi miniszter ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány a szárazság következtében beállott takarmányhiány enyhítésére tett. Ezek — mint ismeretes — a következők:

1. Elsősorban a szálastakarmány kivitelét engedélyhez kötötte a kormány.
2. Az összes szálastakarmányok forgalmi adóját eltörölte.
3. Eltörölte továbbá a buza, a rozs és a kétszeres forgalmi adóját.
4. Beszüntette az összes erőtakarmányokra a forgalmi adót.
5. A tengeri behozatalának kérdését enyhébben bírálják el azokon a helyeken, ahol a tengerihány nagyobb-méretű.
6. Az inség enyhítésére az összes szálastakarmányokra kiterjesztik a vasuti díjkedvezményt.

A kisgazdaképviselők megelégedéssel vették tudomásul ezeket a rendelkezéseket, amelyekről rövid időn belül eredményeket várnak.

Ezután az értekezlet tagjai vetettek fel kérdéseket, amelyek részben rendezésre várnak, részben pedig sürgőségüknel fogva a földművelésügyi miniszter útján a minisztertanács elé terjesztendőek. Ezek a kérdések a következők:

Az állatforgalmi adó eltörlése, a műtrágyaakció meghosszabbítása akként, hogy október és november hónapban válják esedékessé, a cséplőgépek forgalmi adójának kérdése, amely csak buzadrágulásra vezet, a borfogyasztási adó elengedése, tekintettel a szőlőtermelés és a borpiac kétségbeesztő helyzetére. Végül azt a kérelmet terjesztették a földművelésügyi miniszter elé, hogy a kedvező kamatozású kölcsönben a mezőgazdaság minden ágával foglalkozók részesüljenek, így elsősorban a sertés-hizlálók.

Ezután áttért az értekezlet azokra a fentemlített kérdésekre, amelyek a politikai köröket foglalkoztatják és szükségesnek látja a kisgazdák értekezlete annak a hangoztatását, hogy ezeket a politikai eseményeket egyáltalán nem tartja alkalmasnak arra, hogy a párt egységében bármiféle zavart idézzenek elő.

Sokorópátkai Szabó István nyilatkozata az új gazdasági miniszterről.

Sokorópátkai Szabó István v. miniszter, országgyűlési képviselő, a közgazdasági miniszter kinevezésével kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— Bud János közgazdasági miniszterre történt kinevezésének mi, kisgazdák csak örülhetünk. Bud Jánostól sokat várhatunk, mert éppen Bud János volt az, aki elsőnek hangoztatta, hogy a mezőgazdasági termelést meg kell szervezni, sőt Bud ebben az irányban hathatósan tevékenykedett. A volt pénzügyminiszter mindenkor nagy jóindulattal támogatta a gazdaérdekeket, hogy például mást ne is említsek: akkor bocsátott rendelkezésére jelentősebb összegeket a földművelésügyi minisztériumnak, amikor arra a legnagyobb szükség volt. Ezekből az összegekből vásárolhatták meg a kisgazdák számára a műtrágyát és a kisgazdáknak, akik az így vásárolt műtrágyát hitelbe kapták meg, csak a terméstöbbletből kell a kapott hitelösszegeket megtéríteniök. Ez az akció még azonfelül kamatmentes is volt a kisgazdák számára. Nemesített vetőmagvakat, vasuti tarifakedvezményeket adott Bud János a gazdaközönségnek, hozzájuttatta a gazdaegyesületeket könnyűfeltételű kölcsönökhöz és számos jót tett a mezőgazdálkodás fellendítésére. Új hivatalában a gazdaközönség a legnagyobb bizakodással tekinthet Bud János működése elé.

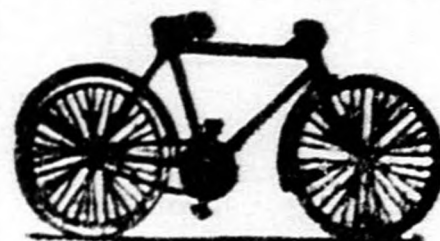
Nem függesztik fel a zsir vámját.

Szeptember hó 16-án a kormány minisztertanácsot tartott, melyen a drágaság kérdésével foglalkozott. A minisztertanácsban elsőnek Prónay György báró földművelésügyi államtitkár ismertette azt a memorandumot, melyet a főváros a drágaság leküzdésére vonatkozóan intézett a kormányhoz, majd a minisztertanács a tengeri behozatala tekintetében igen fontos határozatot hozott. A pénzügyminiszter a tengeri vámmentességét ugyanis úgy kívánja szabályozni, hogy minden külföldre kivitt hizott sertés 150 kg.-ja után öt métermázsa tengerit, minden kivitt hizott szarvasmarha 650 kg.-ja után 8 métermázsa tengerit lehet vámmentesen az országba hozni. Tehát amit zsirban kivisznek, azt kukoricában vámmentesen hozhatják be.

A főváros bizonyos árucikkekre nézve a kiviteli tilalom elrendelését kérte. A száraz takarmányokra nézve — mint ismeretes — ezt a tilalmat már életbe is léptették. A többi árucikkre (burgonyára és korpára) vonatkozóan nem rendelték el a kiviteli tilalmat, mert nem látják a helyzetet aggályosnak a közellátás szempontjából. A zsir védővámját sem találta a minisztertanács felfüggeszhetőnek, mert ezzel a hazai hizlalást teljesen lecsökkenthetné. Ezenkívül pedig a kormány már megfelelő hiteket bocsátott a zsirtermelés fokozására.

Meghosszabbították a képviselőtestületi tagok mandátumát.

A belügyminiszter körrendeletet intézett az önkormányzati igazgatás folytonosságának biztosításáról szóló 1928. XXXVI. t.-c. végrehajtása ügyében valamennyi törvényhatóságához, Budapest székesfőváros kivételével. A rendelet szerint a törvényhatósági bizottságot újjáalakítani és az időközben megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helyeket választás útján betölteni 1929. évi augusztus hó 31-ig nem lehet. A legtöbb adót fizető tör-

A MÁV. és a csendőrség hiv. szállítója

Világhírű The Whitwort kerékpárok kisorsra, varrógépek, gyermekkocsik gyári árban. Speciális javítóműhely. Kerékpár alkatrészek: friss külsők P 6.80-tól, belsők P 2.10-től, lánc P 3.60, pedál P 3.20-tól stb. Képes árjegyzék 800 képpel ingyen.

Láng Imre műszerész-mester, Budapest, VI. Teréz körút 3. szám. (saroküzlet).

vényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét ez idő alatt is össze kell állítani, illetőleg ki kell igazítani, azonban a legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékébe — tekintet nélkül a választott bizottsági tagok jelenlegi létszámára — annyi legtöbb adófizetőt kell felvenni, mint ahány legtöbb adófizető tagja a törvényhatósági bizottságnak 1928 július 28-án, vagyis a törvény kihirdetése napján volt.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A béke és a leszerelés kérdése Genfben.

A Népszövetség közgyűlésének genfi tanácskozásai során Briand francia külügyminiszter érdekes beszédet mondott arról, hogy véget kell vetni a háborús összeütközés borzalmas korszakának és a *lehető legszilárdabb alapokra kell fektetni a békét*. A béke érdeke nem engedi meg, hogy egyes nemzetek fegyverkezzenek és katonai kiadásait növeljék.

Lord Cushendun, Anglia képviselője pedig annak a reményének adott kifejezést, hogy a Népszövetség a jövőben gyorsabb ütemben folytathatja munkásságát az *általános leszerelés terén és ezzel nagy mértékben növelni fogja a béke fenntartásának biztosítékait*.

Ezzel szemben Apponyi Albert gróf megállapította, hogy a *leszerelés kérdése lassan halad előre*. A Népszövetség erre vonatkozó munkáját úgy lehetne jellemezni, hogy *egyhelyben taposnak*. A Magyarország körül élő népek háromezer ágyut szegeznek reánk és ötszázezer embert tartanak fegyverben. Ez a helyzet megalázó és türehetetlen. A magyar kormány mégis igyekszik a világbéke biztosításához a lehetőséghez mérten hozzájárulni. Ezért írta alá a *hágai nemzetközi döntőbírótság alaptételeinek a döntőbíráskodásra vonatkozó cikkét*. Tegyük meg ugyanezt a szomszédok is.

Motta svájci kiküldött fontosnak mondotta, hogy a *Tanács süröbben és bátran kérjen szakvéleményt a hágai nemzetközi bíróságtól*. A kisebbségek védelmének ügyével kapcsolatban azt kívánja, hogy a *többségek méltányosak és igazságosak legyenek a kisebbségekkel szemben*.

Seipel osztrák kancellár azt hangoztatta, hogy a kisebbségeknek joga az, hogy *ragaszkodhassanak anyanyelvükhöz, őseik erkölcsihez és nyíltan és büntetlenül fajukhoz tartozónak vallhassák magukat*.

Radics özvegyének vádirata a Népszövetség előtt.

Radics Istvánnak, a meggyilkolt horvát földmivespárt vezérének özvegye levelet intézett a népszövetségi közgyűlés elnökéhez, amelyben arra kéri a Népszövetséget, ellenőrizze majd a parlament június 20-iki ülésén lejátszódott borzalmas gyilkosság vádlottjainak bűnpörét, *nehogy a belgrádi hatóságok az egész ügyet eltussolják*.

Pernar horvát képviselő a Népszövetség valamennyi tagjának memorandumot küldött, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a *genfi jugoszláv delegáció Horvátországot is képviselje*. A horvát-szerb harc tehát még mindig folyik.

Összeesküvést lepleztek le Spanyolországban.

Spanyolországban nagyarányú összeesküvést lepleztek le, amely *Primo de Rivera* miniszterelnök megbuktatására irányult. Az összeesküvés főfészeke *Barcelona* volt. *Rengeteg közéleti és politikai előkelőséget vettek őrizetbe*, köztük egy tábornokot, sőt egy volt miniszterelnököt is. Az összeesküvők letartóztatása nem ment végbe vértelenül. A rendőrség és az összeesküvők között összeütközésre került a sor, melynek során *mindkét oldalról többen estek áldozatul*. Igen sok házkutatást foganatosítottak, főleg a szabadkőművesek lakásain. Több ujság szerkesztőségét a rendőrség megszállotta és a munkatársakat őrizetbe vették. Az összeesküvők közül sokan az angol fennhatóság

alatt álló *Gibraltár* felé vették utjukat és tömegesen szöktek át a spanyol határon. Állítólag több, mint *négyezer összeesküvőt vettek eddig őrizetbe Spanyolországban*, főleg volt tiszteket, a régi parlament tagjait, továbbá számos ujságíró. Az országban már teljes a nyugalom. *Alfonz királyt nem érte otthon az összeesküvés*, mert Svédországban tartózkodik.

MEZŐGAZDASÁG

Lehet-e védekezni a szárazság okozta takarmányhiány ellen?

Magyarország gazdaközönsége meglehetősen hozzá van ahhoz szokva, hogy télen nem áll elegendő szálastakarmány rendelkezésére, mert ritka év az, amikor a sarjukaszálás is bőséges volna. Mégis a folyó évi takarmányhiány — a rendkívül nagy szárazság miatt — a megszokottnál is nagyobb, ami megint csak azt bizonyítja, hogy

„NEMZETI“

Balesetbiztosító Részvény-Társaság

házánk legrégebb és legjobban fundált intézetei közé tartozik és elfogad mindennemű életbiztosításon kívül szavatossági biztosítást iparüzemre,

mezőgazdaságra (állattartás)

háztulajdonra, gyógyszerhárra, szanatóriumra, orvosi és bármely egyéb hivatásra és foglalkozásra. Teljes autóbiztosítás. Géptörés biztosítás. Testi balesetek elleni biztosítás. Vasúti balesetbiztosítás az élet egész tartamára. — Gyermekek biztosítás stb.

KÖZPONTI IRODÁK:

BUDAPEST,

V., Nádor-utca 28. szám.

Képviseletek az ország minden jelentékenyebb helyén.

hazánkban biztos termést csak azok a növények adnak, amelyek betakarítási ideje, tehát fejlődésük fő időszaka, az év első felére esik, amelyek termésének nagyságára a hazánkban oly gyakori száraz nyár már nincs befolyással. *Ilyenek elsősorban a rétek, amelyek a tél és tavasz folyamán okvetlenül kapnak elegendő csapadékot s így bizonyosan nagy szénatermést adnának, ha valamelyes ápolásban részesülnének.* De hol van az a magyar kis- és középgazda, akinek eszébe jutna, hogy rétje ápolásra és trágyázásra szorul s ha ezt elmulasztja, lehet akár mennyi eső, mégis csak értéket alig képviselő kis mennyiségű gazt kaszál arról. *Rétjeink elhanyagoltsága és trágyázatlansága oka annak, hogy a száraz éveket állatállományunk olyan nagyon megsínyli.*

Ha rétjeink csupán kétszer olyan nagy terméseket adnának, mint aminőket adni szoktak, a száraz nyár se okozna elviselhetetlen nagy gondokat.

Azok a kisgazdák, akikkel a folyó évben rétmütrágyázási kísérleteket végeztünk, ámulva látták, hogy mennyivel nagyobb termést adott a mütrágyázott, mint a trágyázatlan rét. A terméstöbblet sok esetben a száz százalékot is meghaladta. De nemcsak e nagy terméstöbblet lepte meg őket, hanem a széna minősége is, amely megtelt here- és egyéb növényekkel, a trágyázatlan ellenben csak olyan gazos maradt, mint azelőtt volt. Ezek a kísérletezők kat. holdanként 150 kg. szuperfoszfátot és 60—80 kilogramm mézsnitrogént szórtak ki, többnyire tavasszal, elkésve. Mennyivel nagyobb lett volna a terméstöbblet, ha e mennyiségeket nem késő tavasszal, de előző ősszel szórták volna ki, amely esetben a téli nedvesség még jobban feloldotta volna a mütrágyát, amely a fejlődés legkezdetén rendelkezésre állott volna már a növényzetnek. *Most, novemberben kell a mütrágyát kiszórni a nehéz fogással meghasogatott talajra, előbb a mézsnitrogént, 10—14 nappal később a szuperfoszfátot s azután megint fogasolni.*

Ezáltal nemcsak táplálékot juttatunk a földnek a talajba, de a fogasolással mohát pusztítunk, meghasogatjuk a rét felső kérgét, vizet és levegőt juttatunk a talajba, mélyebben gyökerezővé tesszük a növényzetet, amely ennek következtében a szárazságnak is jobban ellenáll. Ezzel a kezeléssel és trágyázási móddal bizonyosan 60—100 százalékkal emelnők szénatermésünket s ha emellett mindenütt lucernásokat létesítünk s azokat az őszi fogasolás után két évenként szuperfoszfáttal is trágyáznók, olyan nagy szénaterméseket biztosítanánk, amely megvédene bennünket a nyári szárazság által okozott takarmányhiány következményeitől. (—csy.)

E heti ajándékfüzetünk.

Az okszerű és jövedelmező állattenyésztés egyik legnagyobb fontosságú feladata: a legelők megjavítása. Ezen a téren rendkívül sok tennivaló vár a gazdákra, mert legelőink az ország legnagyobb részében teljesen el vannak hanyagolva. A földművelésügyi minisztérium a kérdés óriási horderejére való tekintettel mostanában irt ki pályázatot községi füveskertek létesítésére, de a gazdatársadalmi intézmények is dícséretes módon buzgólkodnak abban az irányban, hogy a legelők megjavításának szükségességét belevigyék a köztudatba.

A népszerűsítő tevékenység során **Biró János** földművelésügyi miniszteri tanácsos

Telepítsünk községi füveskerteket

cimmal rádióelőadást tartott erről a nagyjelentőségű kérdéstről. A kitűnő szakférfiu előadását, mely méltán számot tarthat olvasóink fokozott érdeklődésére, füzetalakban mai számunkhoz mellékeljük.

A gyümölcsfák ültetésének helyes ideje.

Irtta: *Horn János.*

A gyümölcsfák ültetésének a rendes ideje a nedvke-ringés szünetelése alatt ősztől tavaszig van. Közelebbi idejét a talaj minősége, az éghajlat és az elültetni kívánt gyümölcsnem határozza meg. Erőteljesebb fákat, lazább, szárazabb jellegű talajon inkább ősszel ültetünk. Tél folyamán csak akkor ültessünk, ha a föld nem fagyos, nem sáros és az időjárás megfelel, a hőmérséklet 0-fok felett van. Zord, nagyon hideg telü vidéken, nyirkos, áradásos, hideg, nehéz, sáros talajon, nyirkos völgyekben inkább tavasszal ültessünk. Ahol az őszi ültetés a fentiek szerint keresztülvihető, ha azt eléggé korán elvégezhetjük s utána még néhány hétig szép, száraz, melegebb idő várható, inkább az őszi ültetésnek adjunk előnyt.

Az őszi ültetésnek az az előnye van, hogy a gyökérszet sebei még a tél beállta előtt hegszövetet képezhetnek, a sok csapadék a talaj süllyedését elősegíti, a földet hamarosan a gyökerekhez nyomja s így az üresen maradt hézagok is hamarosan kitöltődnek. Az összeálló földet a fagy fellazítja s így az nem lesz csomós, szalonnás, összenyomott, mint a tavaszi oladások után hamar felszikkadó talaj szokott lenni. A fák gyökérszete kevesebbet szenved a kiszáradás tekintetében, dacára annak, hogy őszi ültetés esetén a fák költséges megöntözése is mindig elmaradhat. Megfelelő hosszú, melegebb esetén a gyökérszétkezés is megindul és a fa megeredése ezáltal máris biztosítva van s a február végén már duzzadni kezdő rügyek sem töredeznék le, mint az a tavaszi ültetésnél rendszeren megtörténik. Egyébként ősszel mindig kevesebb a sürgősen elvégzendő munka, mint a tavasz ébredése idejében s ahol lehet, már ezért is előnyösebb ősszel az ültetés munkáját elvégezni.

Az ültetést ősszel, már október hónapban elkezdhetjük. Ebben az időben a leveleiket még nem hullatták le a fák, de ha hajtásaik már megfásodtak, akkor a fákat már minden károsodás nélkül átültethetjük abban az esetben, ha leveleiket megelőzően róluk lesodorjuk vagy egyenként leszedjük, úgy, hogy a levél nyele a rügyek mellett megmaradjon. Így ez utóbbi módon a megmaradó levélnyél a rügyeket jobban megvédi s nem is gyengülnek el azok. Az őszi ültetés a nappal is tartó fagyok beálltaig terjed. Fagyos időben a gyökerek megfagyása miatt ültetni nem szabad. A napsugarak és a szél behatásának sem szabad a gyökereket kitenni, mert azok különben kiszáradnak.

A tavaszi ültetést mindig sürgősen, minél előbb, minden más munka előtt kell elvégezni, de csak akkor, ha a föld a fagytól már teljesen kiengedett, ha az már kellően felszikkadt, nem sáros, porhanyó jelleggel bír. Ha többféle gyümölcsnemet ültetünk tavasszal, akkor először a legkorábban hajtó bogyóstermésű cserjéket, ezek után a csonthéjas termésű fákat és végül az almástermésű gyü-

Ha nagyobb és biztosabb termést akar,

rendeljen eredeti

hatvani nemesített búza- és rozsvetőmagot

a

Hatvani Növénynemesítő rt.-nál, Hatvan.

!!Kérjen képes árjegyzéket!!

mölesfákhoz tartozó növényeket ültetjük el. Őszi ültetésnél az ültetés sorrendje mindegy. Bármikor is ültetünk tavasszal, ahhoz lehetőleg mindig szélmentes, inkább borus, mint napos időt választunk. Ilyenkor, tekintettel arra, hogy a nap már erősebb mértékben szárít, fáink gyökérzetét ne tartsuk huzamosabb ideig a földön kívül.

Kényszerítő körülmények folytán — kivételesen — nyáron is ültethetünk eredménnyel gyümölcsfát. Ilyen esetben az ültetést mindig a nedvkeringés nyári szünetelésének néhány hetében, tehát nálunk általában június hó vége felé, hajtsuk végre. Nyáron az ültetés úgy történik, hogy az ültetést megelőzően az átültetendő fák levélzetének egyharmad részét leszedjük, a fákat alaposan megöntözzük, ezután 2—3 nap múlva a fát minél több, a gyökéren maradt földdel új helyére elvisszük. Itt a gondosan keresztül vitt elültetés után a fát alaposan beiszapoljuk, a gyökérzet feletti földfelszint apró, száraz trágyával, vagy erre alkalmas más anyaggal (törek, tőzeg, fűrészpor stb.) árnyékolás céljából ujnyi vastagon beteregetjük s a fát megeredéséig, növekedésének megindulásáig naponta megöntözzük. Célszerű az ilyen nyáron átültetett fa koronáját is — beárnyékolás céljából — valamilyen ronggyal, sásfonadékkal vagy hasonlóval megeredéséig beárnyékolni.

A helyesen megválasztott ültetési idő s a szabályos ültetés a fa megeredését és tovább növekedését feltétlenül biztosítja. Kényesebb gyümölcsnemek fájánál, mint például azt a barackoknál célszerű tenni, nagyon jó, ha őszi ültetés esetén azok törzsének tövét a fa környékéről összehúzott földdel kupac alakban betakarjuk. Ez az erősebb fagy káros behatása ellen védi meg az elültetett, tehát mintegy beteg, kevésbé ellentálló fát. Őszi ültetésnél a fák alapos megöntözése, az ugynevezett „beiszapolás“ minden károsodás nélkül elmaradhat. Természetes azonban, hogy az ősszel elültetett s karót kívánó fákat még az ősszel, az ültetés alkalmával kell rendszeresen megkarózni, a karózással tavaszig nem várhatunk. Fontos a karózás keresztülvitelénél az, hogy az új ültetésű fát sohasem kötözzük azonnal erősen a karóhoz, a kötözés legalább 4—6 hétig mindig csak laza legyen, mert ellenkező esetben a fa a föld süllyedését nem tudja követni, mintegy a karóra lesz felakasztva.

Őszi takarmánykeverékek. Tekintettel arra a körülményre, hogy az ősszel vetett magvak ősszel s a tél folyamán bőséges csapadékban részesülnek, csak úgy óvhatjuk magunkat az esetleges száraz nyár által okozott takarmányhiánytól, ha *őszi takarmányvetésekről* is gondoskodunk. Ilyenek az egymagában vetett *bíborhere*, vagy *rozsos bíborhere*, melyből kat. holdanként 20 kg. bíborhere vagy 60 kg. rozs vetőmag szükségeltetik. Ilyen a *keszthelyi keverék*, amely áll 40 kg. rozs és 5 kg. repcemagból, amely szeptemberben vetendő, előbb a rozs s erre keresztbe 12 cm. sortávolságra a repce. Ilyen a *rozsos borsó* vagy *rozsos bükköny*, amelynél az őszi borsó és őszi bükköny helyett szösös bükkönnyt is lehet alkalmazni, mert ez fagyállóbb. Mindezeket azonban csak jó trágyaerőben levő talajba érdemes vetni s ezért célszerű alájuk 100—150 kg. *szuperfoszfátot* kat. holdanként kiszórni. Ne feledkezzünk meg a *lucernásokról* sem, amelyeket most ősszel terhelt fogással meg kell hasogatni s kat. holdanként 150 kg. szuperfoszfáttal beszórni. Ujabbán a gazdák egy része a szuperfoszfát mellett 60—80 kg. mérszénitrogént is rászór lucernására, mert azt tapasztalta, hogy ez a műtrágya nemcsak

OLVASÓINKHOZ!

Felkérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése 1928 szeptember hó 15-én lejárt, hogy a már megküldött befizetési lapon az előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Egész évre	8 pengő
Félévre	4 pengő
Negyedévre	2 pengő

Mutatványszámot levelezőlapkérésre készséggel küld a

„Vasárnap“ kiadóhivatala
(Budapest, VI. ker., Ó-utca 10.)

a lucerna termését fokozza nagy mértékben, de megvédi azt a lucerna-barkó s egyéb állati és növényi kártevők ellen is. A szárazságra előre kell gondolni, nem pedig utólag sirni.

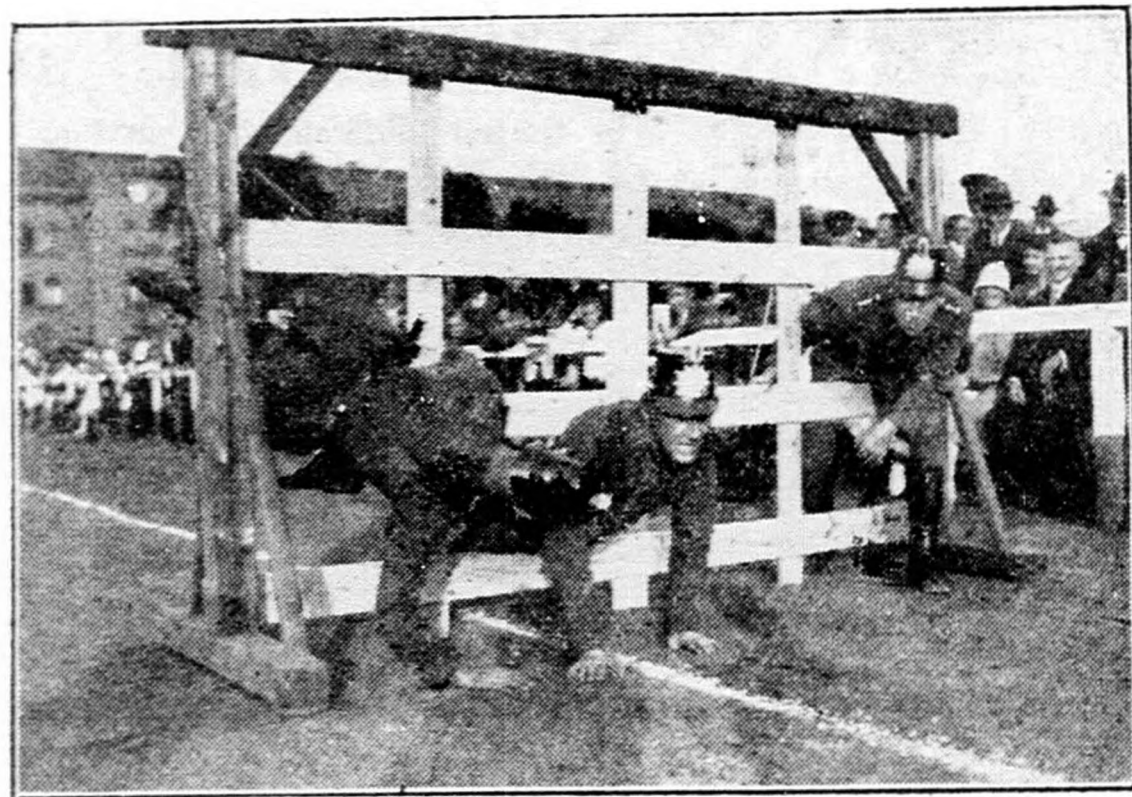
Szeptemberi teendők. Szeptember közepén a rozs vetése már megkezdhető. A terményektől megszabaduló földeket azonnal fel kell szántani. A sarjukaszálást a réten minél hamarabb be kell fejezni. A dohánylevelek törésével sem szabad késlekedni, mert késő ősszel a levelek már lassan száradnak s így sok kárunk lesz benne. A kertben a korai tavaszi zöldségnek való petrezselymet és murekrépat elvetjük. A korai káposztaféléket levágjuk. A paradicsom és paprika leszedendő és ez utóbbi szárításra felfüzendő. Az érett gyümölcsöt leszedjük a gyümölcsöskertben, majd osztályozzuk és télire elrakjuk. Most kell a szilvát lekvarrá főzni vagy megszalni. Az átültetendő fák gödreit kiassuk. A szőlőben a korai fajták érnek, szállításra leszedhetők. Szőlőszállításához célszerű, háziiparilag készült kosarakat beszerezni. A termést védelmezzük a madarak és tolvajok ellen. A fajtiszta táblákban jelöljük meg az oda nem valókat, hogy kidobhassuk és megfelelő új tőkékkel pótolhassuk. Az ojtványokat a takaró földhalomtól mind megszabadítjuk. A pincében az új borokat harmadszor kell lefejtetni. A juhokat most hágtatjuk, ha elegendő téli takarmányunk van, ha azonban kevés a szénánk és répánk, akkor várjunk vele, hogy az ellés a tavaszra kitolódjék. A méhesben a betelelést ne halogassuk soká. A méhcsaládokat most lehet leginkább egyesíteni. Az egyesítésnél arra kell vigyázni, hogy mindig a fiatalabb és szebb anyát tartsuk meg a jövő méhcsaládok számára.

A bárányok takarmányozására rendszerint kevés gondot fordít a gazda. Pedig manapság már semmire sem megyünk a rosszul fejlett és majdnem éhfinom gyapjút termelő juhokkal. Mindenütt kezdenek már áttérni az erős csontokon nyugvó, nagyobb testű, teltebb formákat mutató fajták tenyésztésére s csak a kimondottan tejelő juhajták (racka, cigája) azok, melyek mostohább viszonyok között kevés gondozással megállják még helyüket. Nagy testű jószág pedig csakis a jól tartott növendékből lesz. Ezért tehát nem szabadna elhanyagolni a bárányok és növendékbirkák takarmányozását. A bárányt tejelő juhászatokban 4—5 hétig, gyapjuterelő juhászatokban 12 hetes koráig szoptassuk. A gyengébben fejletteket valamivel később, az erősebbeket valamivel korábban válasszuk el. Ha a választott bárány elegendő mennyiségű és jó minőségű szénát kap, nemkülönben abrak is áll rendelkezésére, az elválasztást meg sem fogja érezni. Négy-hathónapos koráig a bárány téli takarmánya finom réti széna, vagy lucerna-, vagy baltacim-széna, amiből ½—1 kg.-ot kapjon fejenként és naponta. Ezenkívül zab, árpa, hüvelyesmag, korpa, és olajpogácsaabrakot is adjunk neki. Naponta 15—30 dkg. abrak a jerkebáránynak és 30—50 kg. abrak a kosbáránynak teljesen elegendő. Nyáron ne járassuk mocsaras (májmetely!), savanyufüves legelőre a fiatal bárányt, hanem száraz, buja legelőre neveljük. Igen jó hatással van fejlődésére, ha a legelő mellett reggel ½ kg. szénát és 10—15 dkg. abrakot is nyújtunk neki. A félévnel idősebb bárány takarmányai ugyanezek lehetnek, csak nagyobb legyen a napi adag. A jó minőségű szénából 1 kg.-ot adjunk télen, az abrak mennyisége pedig a kor előrehaladtával 20—40—60 dkg.-ig fokozódjék. A nyári legeltetés mellett a félévnel idősebb bárány is megérdemel 10—20 kg. abrakot. Gyenge legelő mellett zöldtakarmány-, vagy szénapótlékról ne feledkezzünk meg. Csontozatuk erőteljes fejlődését féléves korig napi 2—4 gr., féléven túl 6—10 gr. iszapolt kréta adagolásával biztosíthatjuk. Ezenkívül az akolban állandóan álljon rendelkezésünkre marhasó, mit legcélszerűbb szózlámpás alakjában adni, hogy abból tetszésük szerint nyalogathassanak.

Kisgazdák! A legőcsöbbs törlesztéses kölcsönt folyósítatjuk 35 évre. Bármikor visszafizethető. Kölcsönök már 60 dollártól kezdve kaphatók. — csakis földbirtokra. Kötelezővénybélyeg, bekebelezési illeték a kölcsönt nem terheli. Félévi **utólagos** kamat és tőketörlesztés. Kimerítő tájékoztatót díjmentesen válaszbélyeg ellenében kívánatra küld a

Magyar Kisgazdák Kölcsönirodája,
Budapest, I., Alkotás-u. 34.

Futóverseny akadályokon keresztül,

melyet legutóbb a berlini rendőrlégénység sportversenyén mutattak be. A futóversenyeknek ez a módja sok gyakorlatot és ügyességet kíván. Leventéink beiktathatják versenypontjaik sorába.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Gépkezelői és fűtői tanfolyam.

A budapesti m. kir. felső ipariskolában október hó 1-én az alábbi tanfolyamok nyílnak meg: *Gőzkazán fűtői tanfolyam*, mely tart hét hétig. Előadás minden hétköznap este 7-8 óráig. A tandíj 18 pengő 30 fillér. — *Stabil gépkezelői tanfolyam*, mely tart tizenkét hétig. Erre a tanfolyamra csak azok vehetők fel, akik a gőzkazánfűtők és a lokomobil- és eséplőgépkezelők tanfolyamát már elvégezték. A tandíj 28 pengő 30 fillér. Előadás minden hétköznap este 7-8 óráig. Beiratkozni lehet ezekre a tanfolyamokra a m. kir. áll. felső ipariskola irodájában (VIII., Népszínház-utca 8. I. em. 25.) szeptember hó 22-től 27-ig minden hétköznap este 7 óráig.

Életerőt ad a szőlő.

Magyarország mezőgazdaságának egyik jelentős tényezője a *szőlőtermelés*, amelyet azonban a legérzékenyebben befolyásolnak az időjárás viszontagságai. Éppen azért közgazdasági szempontból rendkívül jelentős a magyar szőlőtermés megfelelő értékesítése, amelynek érdekében a *Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara* újból fölvetette az akciót. Ennek az akciónak egyik részlete a kamara propagandája, a *friss szőlőfogyasztás jelfokozása érdekében*. A kamara izléses plakátokkal árasztotta most el az országot és e plakátok jelszava, hogy: *életerőt ad a szőlő*. Az orvosi tudomány ugyanis már rég megállapította, hogy az emberi szervezet ideális arányú tápanyagában a *cukor, vagyis a szénhidrát szerepel a legnagyobb százalékkal*. Már pedig a vegyi vizsgálatok szerint valamennyi gyümölcs közül a *szőlő tartalmazza a legnagyobb mennyiségű szénhidrátot, a szőlőnek a kenyérral való fogyasztása pedig egyenesen az ideális táplálékot szolgáltatja*. Jellemző erre a földművelők táplálkozása, amely nyaranta kenyérből, szalonnából és gyümölesből, főleg szőlőből áll és ez az étrend egyszerűsége ellenére is kielégíti a legnagyobb megerőltetést kívánó munkát végző szervezetet. Nem szabad emellett figyelmen kívül hagyni, hogy a *szőlő dus vitamint tartalmaz, konzerválva az életerőt*, úgy hogy — mint a kamara propaganda-irata megállapítja — *kimondhatjuk a szőlő állandó élvezetének fontosságát és a szőlő egészségügyi jelentőségét*.

A borkivitel és a borértékesítés nehézségei.

A *Magyar Borkereskedők Országos Egyesülete* az elmúlt héten ülést tartott, amely elsősorban a borkivitel és a borértékesítés nehézségeivel foglalkoztak. A felszólalók rámutattak a közeledő szüret előtt a borkivitel akadályaira, amelyek közül legszembeszökőbbek a *szállítással kapcsolatos drága mellékköltségek*, továbbá az exportálás céljából behozott *külföldi hordók nehézséges és költséges vámkézelése*. Az értekezlet elhatározta, hogy a sérelmeket emlékiratba foglalja és azt átnyújtva a gazdasági miniszternek, orvoslást fog kérni.

„Nem fegyvercsörtetéssel mutatjuk meg, hogy élünk.“ A *Magyar Nemzeti Szövetség* a múlt vasárnapon gyűlést rendezett *Szombathelyen*. A gyűlésen *Varga Gábor dr.* országgyűlési képviselő megállapította, hogy a *Kellog-paktumot* csak akkor fogadhatjuk el, ha a *revizióra vonatkozóan garanciákat kapunk*. A nyugatmagyarországi német anyanyelvű lakosság együttérzését *Illés György plébános* tolmácsolta, majd *Huszár Mihály apátplébános*, országgyűlési képviselő mondott beszédet és kijelentette, hogy *mi nem fegyvercsörtetéssel mutatjuk meg szomszédainknak, hogy élünk, hanem azzal, hogy kulturális és gazdasági életünket vonultatjuk fel a trianoni határok mentén*.

A pestmegyei tűzoltóverseny győztesei. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye szeptember hó 8-án Kispesztén rendezte tűzoltóversenyét, amelyen 780 tűzoltó vett részt a versenyen, *Zankó Antal* járási tűzoltófelügyelő parancsnoksága alatt. A városok versenyén a fehér zászló vándordíjat *Pesterzsébet* tűzoltósága nyerte. Az I. díjat *Kiskunhalas*, a II. díjat *Szentendre*, a III. díjat *Kispeszt* tűzoltói vitték el. A legjobb vezénylő *Kiskunhalas* parancsnoka volt. A községek versenyén az *Agorasztó Tivadar* vándordíjat, egy lófogatú benzinnemű motoros fecskendő, mint a városok szövetségének vándordíját, 3 évre *Kecel* község nyerte. I. *Pestszentlőrinc*, II. *Sashalom*, III. *Pécel*, IV. *Csepel*, V. *Rákospalota*. A legjobb vezénylő díját *Taksony* parancsnoka nyerte. A *leventék versenyén* I. *Kispeszt*, II. *Rákospalota*, III. *Rákospalota*, IV. *Boldog*, V. *Sashalom*, VI. *Taksony* lett. A legjobb vezénylő *Zankó Antal* volt. A verseny után a kispesztői ipartestület színházában bankett volt. Délután ugyancsak a *Kossuth-téren* az új rendszerű tűzoltószereket mutatták be.

Nagyobb támogatást kapnak a leventeintézmények. A közoktatásügyi miniszter értekezletre hívta meg a sport vezetőembereit, akiknek kijelentette, hogy a jövő évi költségvetésben újabb összegeket fog előirányozni az iskolai testnevelés és a leventeintézmények számára. A miniszter felvetette azt az életrevaló gondolatot, hogy *minden évben más vidéki városban tartsanak testnevelési kongresszust a vidéki sportélet vezetőinek bevonásával*.

Dunakeszi kettős ünnepe. Kettős ünnepet tilt szeptember hó 8-án *Dunakeszi* község. Ezen a napon leplezték le a község hősi halottainak szobrát s avatták fel a kulturházat. A szoborleplezésnél *Preszly Elemér dr.*, Pest vármegye főispánja mondott nagyhatású ünnepi beszédet, amely után *Bohunka Lajos* községi főjegyző szíves szavakkal ecsetelte a község hős fiainak dicsőségét. A szobor talapzatát valósággal elborította a koszorúk tömege. A szobor előtt lefolyt ünnepség megkapó élménye volt *Pesti István* hadiárva megható szavalata. A Kulturházat *Horváth János dr.* főszolgabíró meleg szavak kíséretében adta át rendeltetésének. *Bohunka Lajos* főjegyző hazafias érzéssel tett ígéretet a kultúra továbbfejlesztésére, majd *Tragor Ignác dr.*, kormányfőtanácsos ismertette a község nyolcszázéves történetét. Délben kétszáz terítékes ebéd volt a Kulturház nagytermében.

Korányi Frigyes báró a Pénzügyi Központ elnöke. A kormányzó a külügyminiszter előterjesztésére tocsvai báró *Korányi Frigyes dr.* rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert, a párisi magyar követség vezetése alól saját kérelmére felmentette s őt a Pénzügyi Központ elnökévé nevezte ki. *Elischer Viktornak*, a Pénzügyi Központ volt elnökének — kit ugyancsak saját kérelmére mentettek fel állásától — a kormányzó eddigi működéseért elismerését fejezte ki.

Ferenc József ruháit elárverezik. A vörösre mázolt Bécs szinte tervszerűen rombol le mindent, ami a császárságra vagy a császárokra emlékeztet. Nem kiméli az egykori uralkodó iránti kegyelet érzését sem s nevetségessé akarja tenni a tekintélytisztelést, amely a volt uralkodó emlékével szemben is megnyilvánul még. A bécsi árverési csarnokban egymásután kerültek árverésre a *volt uralkodó ingóságai*. Oly nagy tömegben vásárolható itt potompénzen mindenki, hogy az egyes tárgyaknak már alig van értéke. Most a következő árverésen eladják *Ferenc József* néhány egyenruháját. A *kikiáltási ár huszonöt pengő*.

Műkedvelőknek
színelőadásra, szüreti mulatságra, felvonulásokra, farsangi mulatságokra korhű jelmezeket ajánlok. **Rácz Dezső**, jelmezkiadó
Budapest, VII., Wesselényi-u. 2. VII., Izabella-u. 27/a. Tel.: József: 445-33

Szépen szól. . .

Szépen szól a templomunk harangja,
A hiveket inti imádságra.
Szép hazánkért forró imádságra,
Hogy Isten rá szebb jövődöt adna!

Jobb jövődöt a szegény magyarnak,
Akit eddig gyászfelhők takarnak,
De a felhők foszladozni kezdenek,
Szebb jövődöt remél már a nemzet.

Jobb jövődöt, magyar feltámadást,
Mit a magyar olyan régóta vár,
Megjön immár, nem várat magára,
Eljön, eljön, eljön nemsokára.

HARSÁNYI JÁNOS (Aldebrő.)

Toborzás a folyamórségnél. A belügyminisztérium toborzást hirdet magyar állampolgárok részére a magyar királyi folyamórséghez hatévi szolgálatra való belépésre. Az önként belépettek biztos megélhetést találnak; a szolgálatból való elbocsátás esetén részükre a polgári életben való elhelyezkedést elősegítik. *Jelentkezni lehet október 1-től október 20-ig minden kedden, csütörtökön és szombaton, ünnepnap kivételével, Budapesten, a Folyamórség Központi Parancsnokságánál (Óbuda, III., Laktanya-u. 33.), ahol a belépés feltételei is megtudhatók.*

Szertartás közben összeesett Glattfelder püspök. A szegedi alsótanyán vasárnap délután szentelte fel Glattfelder Gyula dr., megyéspüspök az új kálváriát. Az egyházi szertartáson több, mint ötezer főnyi hívő vett részt, akik a környező tanyákról sereglettek össze. A zsufolásig megtelt kálvária-kertben Glattfelder püspök tartott prédikációt, amelyben arra buzdította a tanyai legényeket, hogy szokjanak le a verekedésről és bicskázásról. A prédikáció után megindult a menet a kálvária felé, ahol ugyancsak Glattfelder püspök végezte a felszentelési szertartást. Szertartás közben, valószínűen a nagy hőségtől és erős napsütéstől, *hirtelen rosszul lett és eszméletlenül esett össze.* A segédkező papok, élükön Barmos György plébánossal, azonnal a püspök élesztgetéséhez kezdtek. Rövid idő után sikerült is a püspököt eszméletre téríteni és bevinni az alsótanyai plébániára. Amikor jobban lett, *tovább folytatta a felszentelési szertartást.*

Ezer halottja van a középeurópai tornádónak. Házakat romboló vihar és szökőár pusztított a múlt esztendőben Közép-Európában, ahol az új világ paradicsomkertjét a szó legszorosabb értelmében letarolta. A katasztrófa most megismétlődött, tornádó vonult végig ezen a vidéken, városokat, falvakat, fürdőhelyeket rombolt le. Haitit, Sandomingót, Portoricót dulta fel s a tengeren több hajót elsüllyesztett. Jawa és Illinois farmjai is a vihar áldozatai lettek. A forgószél által feldult vidékek lakosságának nagy része hajléktalanná vált. A lakosság nyugat felé menekül az éhínség elől. Az élelmiszerek ára megkétszereződött. Az anyagi kárt százmillió dollárra becsülik. Ahol a szélvész pusztított, *kétmillió ember maradt fedél nélkül.*

Borzalmas szerencsétlenség a monzai autóversenyen. Az idei európai autóversenyt a Milanó közelében levő Monza városában rendezték meg. Az autók nagy sebességgel indultak s nyomban az élre tört Matteredassi gépkocsija. A második körnél az olasz vezető kocsija surolta egy másik versenyző kocsiját s az összeütközés következtében az autó saját tengelye körül megfordult, majd a nézők közé rohant. Az autó darabokra szakadt és körülötte felismerhetetlen holttestek és halálos sebesültek feküdtek véres gomolyagban. A mentés munkája azonnal megkezdődött. Tizennyolc holttest részét szedték össze, negyvenegy halálos sebesültet pedig kórházba szállítottak. Ezekből estig szintén meghalt három, tehát a halálos áldozatok száma huszonegyre emelkedett.

Patkányok, egerek és mezei egerek irtására a legjobban ajánlható a „Ratinol“ irtóanyag, amely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanígy beszerezhető sváb, ruszni, csótányirtószerek is. Póstarszéküldési hely Ratinol Laboratórium. Budapest VII., Murányi-utca 36.

Megindult a bugaci vasút. Ismeretes, hogy Kecskemét és Kiskunmajsa között gazdasági vasutat építettek. A bugaci vasutat ünnepélyes formák között adták át a forgalomnak. Az ünnepélyen megjelentek: Herrmann Miksa kereskedelmi miniszter, Zsitvay Tibor dr. házelnök, Kecskemét díszpolgára, Desseffy államtitkár, Szabó Iván dr., Horváth Mihály dr., kecskeméti képviselők, fái Fáy István, Kecskemét th. város főispánja, Zimay Károly polgármester és még számosan. A felfogózott vonat az ünnepség résztvevőit Fehértóru vitte, ahol a miniszter megnézte az első, magyaros stílusban épült állomást. Jakabszálláson nagy tömeg ünneplő várta a vonatot s a pályatest mellett hosszú sorban díszruhás leventék, magyarruhás leányok üdvözölték a minisztert, akit Szabó Dezső főbíró köszöntött. Bugacmonostoron lovasbandérium, fehérruhás leányok s nagyszámu ünneplőközönség várta a vonatot. Itt Hókay István róm. kath. plébános üdvözölte a minisztert. Szankon Orbán Vince főbíró mondott üdvözlőt. Itt szállt fel Hannauer István váci püspök, hogy Kiskunmajsára utazzon bérnyaköruttra. Kiskunmajsán, a gazdasági vasút végállomásán Komáromi Károly főjegyző üdvözölte a minisztert.

Eger környékén tartották az őszi hadgyakorlatokat. A múlt hét szombatján fejezték be a honvédség őszi hadgyakorlatát, amelyet Eger környékén tartottak meg. A támadó csoportot Horváth László tábornok vezette és ez a csoport pénteken reggel kezdte meg előnyomulását Belpátfalváról Eger felé. A támadó, vagyis ideiglenes elnevezés szerint, a „kék“ csapat, a döntő ütközetet Kerecsend és Egerszalók között vívta meg a védekező csapattal, a „piros“ féllal, amelynek Horváth László alezredes volt a vezetője. Szombat hajnalban tartották meg ezt a döntőütközetet, amelynek a Pünkösd-hegy elfoglalása volt a főcél és ez a kék támadófélnak sikerült is. Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter meghívására a döntőütközet a képviselőház véderőbizottságának jelenlétében történt. Az előkelőségek Bulesi-Janky Kocsárd lovassági tábornoknak, a honvédség főparancsnokának törzshelyéről figyelték az ütközet lefolyását. Az ütközetnél jelen volt Gömbös Gyula országgyűlési képviselő, az új honvédelmi államtitkár is. Az ütközet után az ezredek elvonultak a honvédség főparancsnoka és az előkelő vendégek előtt.

Egy év múlva tudta meg, hogy milliomos lett. Brionde francia falu órásmestere évekkal ezelőtt örökölt egy államkötvényt, mely minden esztendőben tizenhat frank kamatot hozott. A szegény órás évenként egyszer bevitte a párisi Credit Lyonnais-be kötvényét és beváltatta az esedékes szelvényt. Csupán tavaly mulasztotta el párisi utját, mert betegen feküdt, úgy, hogy néhány nappal ezelőtt ült csak vonatra, hogy most már kétévi kamatot, harminckét frankot vegyen fel. A párisi bankban azután legnagyobb meglepetésére arról értesült, hogy államkötvényét egymillió frankkal kisorsolták, még tavaly szeptemberben. A szerencsésen járt órásmester már fel is vette az egymillió frankot és nálánál boldogabb ember alig akad ma Franciaországban.

Asthmát, tüdőcsucsuhurutot, rekedtséget stb. gyógyít: Asthma Gyógyintézet, Inhalatórium Röntgenintézet Budapest, Andrassy-ut 87. Telefon 123—82. Olcsó betegszobák.

Anikor egy rendőr — két betörővel végez.

A berlini rendőrlégénység sportversenyének egyik legérdekesebb mutatványát ábrázolja képünk. Az ügyes rendőr japán dsiu-dsiu fogással két betörőt tesz ártalmatlanná.

Nagysikerű találmány a kozmetikai szőrtelenítés terén.

Köztudomású, hogy a modern testápolás (kozmetika) mai fejlettsége rengeteg hazai és külföldi cikkel árasztja el, nemcsak a testápolással hivatásszerűleg foglalkozó szakorvosokat és kozmetikusokat, hanem a nagyközönség is közvetlenül hatalmas fogyasztója a többé-kevésbé megbízható készítményeknek. Amennyire rohamosan fejlődött a legkülönbözőbb hatású anyagok előállítására, különösképpen a kozmetika egyik nagyon fontos segítő eszközének: a *tökéletes szőrtelenítőnek* sehogysen tudtak nyomára jönni. A mindezeig forgalomban lévő szőrtelenítők (depilátorok) vagy teljesen hatástalanoknak bizonyultak, vagy hosszú és körülményes kezelés mellett oly áthatóan kellemetlen szaguk, hogy alkalmazásuk valósággal visszariasztó! Ennek a komoly horderejű kozmetikai kérdésnek megoldásán fáradozott két kiváló magyar bőrgyógyász-szakorvos és hosszú ideig folytatott tudományos kísérleteik teljes sikerű eredményei után, most közkinccsé teszik „Tiva” elnevezésű szőrtelenítőjüket. Az új készítmény a szakorvosi igazolások alapján teljesen ártalmatlan, kellemes illatu, hatásában *szemmelláthatólag ellenőrizhető* és ami a legfontosabb: *egy és félpercen belül teljes eredménnyel szőrtelenít* (depilál). A „Tiva”-hoz hasonló gyors és biztos hatású, kellemes illatu szőrtelenítő ezideig nem volt található. Kezelése az elképzelhető legegyszerűbb, mert a hajszálvékonyágura bekent szőrtelenítendő területéről másfél percen belül egy csöpp gyapot vagy vászondarabka letörlése által *teljesen eltűnik a legerősebb és legsűrűbb szőrzet is*.

A ma már mindenütt beszerezhető új szer, nemcsak a bőrgyógyászoknak, kozmetikusoknak, női és férfi fodrászoknak, hanem a testére féltő gonddal örködő nagyközönségnek is kedvelt segítőeszköze lesz.

A Prága-budapesti gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal. A mult hét hétfőjén a Prágából Budapestre induló gyorsvonat *Saitz* állomás közelében hibás váltóállítás következtében belefutott egy tehervonatba. A mozdony, a személyzeti kocsi és két utasvagon pozdorjává tört, *tizenkét ember meghalt, ötven pedig megsebesült*. A magyar utasok a hatodik kocsiban ültek s szerencsére semmi bajuk sem lett. Az áldozatok legnagyobb részt osztrákok.

Hátrakötött kezű foglyok az elsüllyedt hajón. Kinában a Sziang folyamon borzalmas szerencsétlenség történt. A hankai fogházból nagyobb fogolyszállítmányt indítottak utnak a honai börtönbe. A foglyokat, többnyire kisebb büncselekmények miatt elítélt kulikat, egy hatalmas dereglyén szállították el. A túlterhelt dereglye elsüllyedt és a *több száz fogoly a vízbe fulladt*. A foglyok keze hátra volt kötve s így egyikük sem menekült meg. A dereglye örsége a partra uszott és nem törődött a fuldokló foglyokkal.

Nyomora miatt öngyilkos lett egy tizszeres háztulajdonos. A Bécsben uralkodó szociáldemokrata rendszer egymásután juttatja koldusbotra a háztulajdonosokat, mert a szocialisták házbértörvénye szerint a *lakók csak filléreket fizetnek házbér fejében*. Ennek áldozata lett *Czermak* Ferenc műépítész is, aki felakasztotta magát és meghalt, mert nem tudta elviselni a nyomoruságot. Czermaknak tíz bérháza volt, ezek azonban évente csak kétszáz pengőt jövedelmeztek. A többszörös háziur nemrégén egy táblát függesztett ki az egyik belvárosi házában kapuja fölé s a táblára rajzoltatta, hogy ez a ház, amely a lakóknak az albérletbe adott szobák révén 20 ezer schillinget (20.800 pengő) jövedelmezett, a háztulajdonosnak csak 7 schilling és 60 garas jövedelmet hajtott.

Halálra csipték a darazsak. A Rügen-szigeten fekvő *Puttbus* falucska közelében *Fischer* dr. községi orvos véletlenül darázsfszékbe lépett. A darazsak ellepték a szerencsétlen orvost s úgy össze-visszacsipték, hogy *röviddel utóbb belehalt a csipésekbe*. Az orvost hivatása közben érte a szerencsétlenség, amennyiben éppen egyik betegéhez sietett.

Sokat beszél. . .

*Sokat beszél a falu rossz nyelve,
Azt is mondja, sosem léssz enyim,
Csufolódnak szívem csalódásán,
Kinevetik szenvedéseim.*

*De én némán hallgatom ezt végig
S a vádat, mely téged elítél,
Mert szívem a régi, forró vágygal
Szüntelenül hisz, szeret, remél.*

Ifj. ŐRI SÁNDOR (Csánig.)

Százegy gombócot evett meg egy cseh diák. A cseheknek nem sikerült babért aratni az amszterdami olimpiászon, úgy segítettek hát magukon, hogy hazájukban rendeznek olyan versenyeket, amelyeken két kézzel szedhetik a babért. A csehországi *Neu-Bydšowoban* *Mária Terézia* óta évente megrendezik a diákok *versenylakmározását*, amelyen az a győztes, aki a legtöbb szilvásgombócot tudja megenni. Az idei szilvásgombóc-olimpiászon egy *Deil* nevű prágai bölcsészethallgató lett a győztes: a derék pemák *százegy darabot fogyasztott a cseh nemzeti eledelből*. Teljesítményének rendkívülisége csak akkor tűnik ki, ha elgondoljuk, hogy a másodiknak helyezett prágai technikus diák csak nyolcvanhárom szilvásgombóccal tudott megbirkózni.

Leégett a nagytormási dohánypajta. Tolnamegyében *Apponyi* Rezső gróf nagytormási gazdaságában, valószínűleg vigyázatlan dohányzás következtében, *kigyulladt az Alsópusztán* nevű külmajor és dohánypajta. Nagymennyiségű takarmány, cséplőgarnitúra, butor és ruhanemű égett el *ötvenezer pengő értékben*. A tüzhöz kivonult a felsőnáni, zombai, hidjai, apáti és harci tűzoltóság. Több órai nehéz munka után sikerült lokalizálni a veszedelmet. A kár biztosítás útján megtérül.

Véresre verte az édesapját, azután öngyilkos lett. *Papdi* István röskei gazdalegény rossz viszonyban volt az apjával. Legutóbb egy átmulatott éjszaka után pálinkát kért az apjától, aki csak egy pohárral adott. A fiu erre oly dühös lett, hogy *lapáttal az öregemberre támadt és véresre verte*. A merénylet után a legény *a szőlőben felakasztotta magát*.

A nagyérdemű gazdaközönség figyelmébe! Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét *Szontágh* Pál rézárkereskedés (Cégtulajdonos: Terény S.), Budapest, IX., Üllői-ut 19. szám alatti címére. Nevezett cégnél, mely közel száz év óta fennáll és általánosságban a legjobb hírnévnek örvend, a legjobb minőségű *pálinkafőzőkészülékek, permetezők, rézgálic, raffia és kénporzók, rézkénpor*, mindennemű *borászati cikkek*, továbbá *mosó- és lekvárfőzőüstök, vörösrézedények, háztartási cikkek*, valamint *vörös- és sárgarézlemezek, huzalok, rudak, csövek*, különösen *rádióhuzalok*, nagyban és kicsinyben állandóan kaphatók. Rézáruk megrendelés szerint is készülnek.

Lelőtte a barátját és azután a tengerbe ugrott. *Constanzában* (Románia) a *Lahovány-utcában* véres szerelmi dráma játszódott le. *Gheorge* Péter repülőkapitány délutáni álmát aludta, amikor bement szobájába a vele együtt lakó barátnője, *Maria Dumitrescu* és *közvetlen közelből revolverrel rálőtt*. A golyó a kapitány mellébe hatolt és a hátán jött ki. A merénylet után a nő a rendőrségre futott és bejelentette, hogy a *Lahovány-utcában* családi dráma történt, majd a tengerhez rohant és *egy szikláról a vízbe vetette magát*. Ugrás közben egy kiálló szirtdarabon összezúzta a lábát. Néhány tengerész, aki látta az ugrást, csónakkal odaerkezett és kimentette. Ugy a leányt, mint a kapitányt kórházba vitték.

Ahol az autók elakadnak a lepkefelhőben. *Lodi* és *Codigno* olasz falvak között, mintegy husz kilométeres sávon, milliárd és milliárd fehér pillék hatalmas raja lepte el a földeket, szőlőket és gyümölcskerteket. Husz kilométeren olyan a föld, mintha friss hó lepné el: a fehér pillangók tömege arasznyi vastagságban száll meg minden talpalattnyi helyet. A különös pillejárás még a közlekedésben is zavarokat idézett elő, mert az *autók csak lépésben haladhatnak, minthogy a pillangók fellege fel-felszáll és eltakarja a kilátást*. A megszámlálhatatlan tömegű pillangó természetesen rengeteg madarat csalt a környékre s madarak ezrei lakmároznak reggeltől estig a terített asztallá változott mezőkön és fákon.

Már heti öt pengős részletekben vásárolhat varrógépet és kerékpárt.
Kérjen árjegyzéket.

ALBRECHT TESTVÉREK, kerékpárgyártók,
varrógép, kerékpár és sportcikkek nagykereskedése. Budapest, VIII., Német-
utca 32. Rákóczi-tér sarok. Telefon: József 360-94. Nagy javítóműhely.

**Gyűjtsünk előfizetőket
a „Vasárnap” számára.**

A tótágast álló elefánt.

Egy amerikai cirkusz elefántjai esténként a hűs tengerben lubickolnak és jókedvükben megcsinálják ugyanazokat a mutatványokat, melyeket a közönség előtt szelidítőjük parancsára kell elvégezniök.

Lelőtte a feleségét és öngyilkos lett. Szántási Lajos József esperes három hónappal ezelőtt feleségül vette Klárics Zsuzsanna fűzesgyarmati leányt. Az ifju házaspár között napirinden voltak a civódások s ezért a fiatal asszony elhagyta az urát és egyik rokonához, a budapesti István-ut 26. számú házba költözött. Az asszony csak addig akart ott maradni, míg utiköltséget nem kap hazulról. A mult hét péntekén megjelent a lakásban a férj és még a háboru idejéből nála maradt pisztolyából kétszer az asszonyra, kétszer pedig magára lőtt. Az asszony a helyszínen meghalt. Szántási pedig szállítás közben a mentőkocsin szenvedett ki.

Öngyilkos lett, mert szemrehányást tett neki a menyasszonya. Radics Sándor kópházai ácslegény felkereste menyasszonyát, Pödör Annát, aki szemrehányást tett neki azért, mert megelőző nap ígérete ellenére nem látogatta meg. A leány a szóváltás hevében otthagya a lépcsőházban Radicsot, aki elkeseredésében revolvert rántott elő és magára lőtt. A mentők eszméletlen állapotban szállították a kórházba, ahol hamarosan ki-szenvedett.

Borba és vízbe ölte magát. A rábapatonai vendéglőben egy negyven év körüli férfi borozgatott, majd magával vitt egy üveg bort és a Rábához igyekezett. A folyó partján levetkőzött, elégette ruháit és a borosüveget a kezében tartva, bement a vízbe, ahol elmerült. Hulláját később a hid alatt fogták ki s mert senki sem ismerte, a hatóság nyomozást indított személyazonosságának megállapítására, ami eddig nem sikerült.

Gazdaggá tette a nyomorgó családot egy elfelejtett régi hegedű. Lodimiria (Olaszország) falucskában él egy földmivescsalád, amely a háborut követő gazdasági válságban vagyonának nagyrészét elvesztette. A család a legutóbb már nagy szegénységben élt, amikor három héttel ezelőtt a Hill londoni hegedűkereskedelmi cég utazója vetődött a falucskába. Az utazó véletlenül megismerkedett ezzel a családdal s megtudta, hogy egy nagyon régi hegedű van a családi ház padlásán. Az utazó megtekintette a hegedűt, amelyet teljesen ellepett a por. Nyomban felismerte, hogy egy Stradivarius-hegedűről van szó, amely százötven évvel ezelőtt készült. Megmondta ezt a családnak és megegyezett velük, hogy harmincötezer dollárt, közel háromnegyedmillió lirát fizet a hegedűért. Így tette gazdaggá a szegény földmives-családot a padlásán heverő hegedű, amelynek semmi értéket sem tulajdonítottak.

Gyermek mentette meg a bagaméri templomot a pusztulástól. Néhány nappal ezelőtt Bagamér község irnoka, Molnár Viktor a lakása előtti kertben ebédelte családjával együtt. Az irnok öt éves kisfia egyszerre az apjához fordult és felkiáltott: „Nézd apuka, hogy pipál a torony!” Molnárék a toronyra pillantva észrevették, hogy annak bádogteteje alól sűrű, sötét füst gomolyog. Felrohantak a templom tornyába, ahol már lángban állott az egész tető. A község tűzoltói, kik néhány perccel később már a helyszínre érkeztek, egy órai megfeszített munka után eloltották a tüzet. Az egyháztanács jutalomban részesítette az irnok öt éves kisfiát, Zoltánkát, hogy megmentette az elpusztulástól a község templomát.

Influenza, torokgyulladás, tüdőcsucshurut, az orr és garat elnyálkásodása, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodják arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztitassanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József viz orbáncnál és más lázzal járó ragályos betegségnél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban és fűszerüzletekben.

Szerelmi dráma a mélységben. A Krupp-művek bochumi (Németország) bányatelepén, hétszáz méterre a föld színe alatt, az egyik tárnában borzalmas dráma játszódott le. Két bányamunkás, akik ugyanannak a leánynak udvaroltak, munka közben szóváltásba keveredtek, amelynek folyamán az egyik munkás felkapta csákányát és teljes erővel társára sújtott. Az éles csákány szétloccsantotta a szerencsétlen vetélytárs koponyáját s mire a közelben dolgozó bányászok a helyszínre értek, a borzalmas szerelmi dráma áldozata már kiszüvedett. A gyilkost társai fogták le s azonnal a bányatelep igazgatósági épületébe vitték, ahol azután a csendőrök megérkezéséig őrizetben tartották.

Háromszázmilió utas a pesti villamosokon. A Beszkárt igazgatósága a jövő évi költségeloirányzat összeírása során igen érdekes statisztikát készített arról, hogy hány ember utazik évente Budapesten villamoson. Megállapítható, hogy az utasok száma évről-évre jelentékenyen szaporodik. 1926-ban 283,319.918 villamos utas volt, 1927-ben 298,512.499 utast szállítottak, az idén, az eddigi eredményekből következőképpen, már 313,000.000 utas lesz.

Kimulatta magát, azután öngyilkos lett egy csendőr. Ferenczi István simontornyai csendőr engedély nélkül elment az Őrsről és mulatozni kezdett. Minthogy kellő időben nem jött haza, az őrsparancsnok járőrt küldött keresésére. A járőr látára Ferenczi fölbeltte magát és meghalt. Levelet találtak nála, amelyben megköszöni őrsparancsnokának jószágát. Ugy látszik, már régóta készült az öngyilkosságra.

A gyorsmotor alá került szekerevel egy békési gazda. Varga Imre békési gazdálkodó feleségével, tizenhétéves Ilona nevű leányával és Bondár Imrénével szekeren haladt a békési országúton. A gazda nem vette észre, hogy a gazdasági vasút gyorsmotorja halad a sineken, a gép elé hajtott, amely a szekeret elkapta. Varga Imrét és feleségét a vonat a felismerhetetlenségig összeroncsoolta és csak holttestüket tudták már a sinek alól kiszedni. Bondár Imréné még idejekorán leugrott a kocsiról s így csak könnyebb sérüléseket szenvedett. Varga Ilona a balvállán és lábán igen súlyosan megsérült.

Nagysikerű találmány a kozmetikai szőrtelenítés terén.

Köztudomású, hogy a modern testápolás (kozmetika) mai fejlettsége rengeteg hazai és külföldi cikkel árasztja el, nemcsak a testápolással hivatásszerűleg foglalkozó szakorvosokat és kozmetikusokat, hanem a nagyközönség is közvetlenül hatalmas fogyasztója a többé-kevésbé megbízható készítményeknek. Amennyire rohamosan fejlődött a legkülönbözőbb hatású anyagok előállítására, különösképpen a kozmetika egyik nagyon fontos segítő eszközének: a *tökéletes szőrtelenítőnek* sehogysem tudtak nyomára jönni. A mindeztideig forgalomban lévő szőrtelenítők (depilatorok) vagy teljesen hatástalanoknak bizonyultak, vagy hosszú és körülményes kezelés mellett oly áthatóan kellemetlen szaguk, hogy alkalmazásuk valósággal visszariasztó! Ennek a komoly horderejű kozmetikai kérdésnek megoldásán fáradozott két kiváló magyar bőrgyógyász-szakorvos és hosszú ideig folytatott tudományos kísérleteik teljes sikerű eredményei után, most közkinccsé teszik „Tiva” elnevezésű szőrtelenítőjüket. Az új készítmény a szakorvosi igazolások alapján teljesen ártalmatlan, kellemes illatu, hatásában *szemmelláthatólag ellenőrizhető* és ami a legfontosabb: *egy és félpercen belül teljes eredménnyel szőrtelenít* (depilál). A „Tiva”-hoz hasonló gyors és biztos hatású, kellemes illatu szőrtelenítő ezideig nem volt található. Kezelése az elképzelhető legegyszerűbb, mert a hajszálvékonyágura bekent szőrtelenítendő területéről másfél percen belül egy csöpp gyapotot vagy vászondarabka letörlése által *teljesen eltűnik a legerősebb és legsűrűbb szőrzet is.*

A ma már mindenütt beszerezhető új szer, nemcsak a bőrgyógyászoknak, kozmetikusoknak, női és férfi fodrászoknak, hanem a testére féltő gonddal örködő nagyközönségnek is közkedvelt segítőeszköze lesz.

A Prága-budapesti gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal. A múlt hét hétfőjén a Prágából Budapestre induló gyorsvonat *Saitz* állomás közelében hibás váltóállítás következtében belefutott egy tehervonatba. A mozdony, a személyzeti kocsis és két utasvagon pozdorjává tört, *tizenkét ember meghalt, ötven pedig megsebesült.* A magyar utasok a hatodik kocsiiban ültek s szerencsére semmi bajuk sem lett. Az áldozatok legnagyobb részét osztrákok.

Hátrakötött kezű foglyok az elsüllyedt hajón. Kinában a Sziang folyamon borzalmas szerencsétlenség történt. A hankai fogházból nagyobb fogolyszállítmányt indítottak utnak a honai börtönbe. A foglyokat, többnyire kisebb büncselekmények miatt elítélt kulikat, egy hatalmas dereglyén szállították el. A tülterhelt dereglye elsüllyedt és a *több száz fogoly a vízbe fulladt.* A foglyok keze hátra volt kötve s így egyikük sem menekült meg. A dereglye őrsége a partra uszott és nem törődött a fuldokló foglyokkal.

Nyomora miatt öngyilkos lett egy tizszeres háztulajdonos. A Bécsben uralkodó szociáldemokrata rendszer egymásután juttatja koldusbotra a háztulajdonosokat, mert a szocialisták házbértörvénye szerint a *lakók csak filléreket fizetnek házbér fejében.* Ennek áldozata lett *Czermak* Ferenc műépítész is, aki felakasztotta magát és meghalt, mert nem tudta elviselni a nyomoruságot. Czermaknak tíz bérháza volt, ezek azonban évente csak kétszáz pengőt jövedelmeztek. A többszörös háziur nemrégén egy táblát függesztett ki az egyik belvárosi házában kapuja fölé s a táblára rajzoltatta, hogy ez a ház, amely a lakóknak az albérletbe adott szobák révén 20 ezer schillinget (20.800 pengő) jövedelmezett, a háztulajdonosnak csak 7 schilling és 60 garas jövedelmet hajtott.

Halálra csipték a darazsak. A Rügen-szigeten fekvő *Puttbus* falucska közelében *Fischer* dr. községi orvos véletlenül darazsfészekbe lépett. A darazsak ellepték a szerencsétlen orvost s úgy össze-visszacsipték, hogy *röviddel utóbb belehalt a csipésekbe.* Az orvost hivatása közben érte a szerencsétlenség, amennyiben éppen egyik betegéhez sietett.

Sokat beszél. . .

*Sokat beszél a falu rossz nyelve,
Azt is mondja, sohasem lépsz enyim,
Csufolódnak szívem csatódásán,
Kinevetik szenvedéseim.*

*De én némán hallgatom ezt végig
S a vádat, mely téged elítél,
Mert szívem a régi, forró vágygal
Szüntelenül hisz, szeret, remél.*

Ifj. **ŐRI SÁNDOR** (Csánig.)

Százegy gombócot evett meg egy cseh diák. A cseheknek nem sikerült babért aratni az amszterdami olimpiáson, úgy segítettek hát magukon, hogy hazájukban rendeznek olyan versenyeket, amelyeken két kézzel szedhetik a babért. A csehországi *Neu-Bydšowoban* Mária Terézia óta évente megrendezik a diákok *versenylakmározását*, amelyen az a győztes, aki a legtöbb szilvásgombócot tudja megenni. Az idei szilvásgombóc-olimpiáson egy *Deil* nevű prágai bölcsészethallgató lett a győztes: a derék pemák *százegy darabot fogyasztott a cseh nemzeti eledelből.* Teljesítményének rendkívülisége csak akkor tűnik ki, ha elgondoljuk, hogy a másodiknak helyezett prágai technikus diák csak nyolcvanhárom szilvásgombóccal tudott megbirkózni.

Leégett a nagytormási dohánypajta. Tolnamegyében *Apponyi* Rezső gróf nagytormási gazdaságában, valószínűleg vigyázatlan dohányzás következtében, *kigyulladt az Alsópusztán* nevű külmajor és dohánypajta. Nagymennyiségű takarmány, cséplőgarnitúra, butor és ruhanemű égett el *ötvenezer pengő értékben.* A tüzhöz kivonult a felsőnáni, zombai, hidjai, apáti és harci tüzoltóság. Több órai nehéz munka után sikerült lokalizálni a veszedelmet. A kár biztosítás útján megtérül.

Véresre verte az édesapját, azután öngyilkos lett. *Papdi* István röskei gazdalegény rossz viszonyban volt az apjával. Legutóbb egy átmulatott éjszaka után pálinkát kért az apjától, aki csak egy pohárral adott. A fiú erre oly dühös lett, hogy *lapáttal az öregemberre támadt és véresre verte.* A merénylet után a legény a szülőben felakasztotta magát.

A nagyérdemű gazdaközönség figyelmébe! Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét *Szontágh* Pál rézárkereskedés (Cégtulajdonos: Terény S.), Budapest, IX., Üllői-ut 19. szám alatti címére. Nevezett cégnél, mely közel száz év óta fennáll és általánosságban a legjobb hírnévnek örvend, a legjobb minőségű *pálinkafőzőkészülékek, permetezők, rézgálic, raffia és kénporzók, rézkénpor, mindennemű borászati cikkek, továbbá mosó- és lekvárfőzőüstök, vörösrézedények, háztartási cikkek, valamint vörös- és sárgarézlemezek, huzalok, rudak, csövek, különösen rádióhuzalok, nagyban és kicsinyben állandóan kaphatók. Rézárúk megrendelés szerint is készülnek.*

Lelőtte a barátját és azután a tengerbe ugrott. *Constanzában* (Románia) a Lahovary-utcában véres szerelmi dráma játszódott le. *Gheorge* Péter repülőkapitány délutáni álmát aludta, amikor bement szobájába a vele együtt lakó barátnője, *Maria Dumitrescu* és közvetlen közelből revolverrel rálőtt. A golyó a kapitány mellébe hatolt és a hátán jött ki. A merénylet után a nő a rendőrségre futott és bejelentette, hogy a Lahovary-utcában családi dráma történt, majd a tengerhez rohant és *egy szikláról a vízbe vetette magát.* Ugrás közben egy kiálló szirt-darabon összezúzta a lábát. Néhány tengerész, aki látta az ugrást, csónakkal odaevezett és kimentette. Ugy a leányt, mint a kapitányt kórházba vitték.

Ahol az autók elakadnak a lepkefelhőben. Lodi és Codigno olasz falvak között, mintegy husz kilométeres sávon, milliárd és milliárd fehér pillék hatalmas raja lepte el a földeket, szőlőket és gyümölcskerteket. Husz kilométeren olyan a föld, mintha friss hó lepné el: a fehér pillangók tömege arasznyi vastagságban száll meg minden talpalattnyi helyet. A különös pillegjárás még a közlekedésben is zavarokat idézett elő, mert az *autók csak lépésben haladhatnak, minthogy a pillangók fellege fel-felszáll és eltakarja a kilátást.* A megszámlálhatatlan tömegű pillangó természetesen rengeteg madarat csalt a környékre s madarak ezrei lakmároznak reggeltől estig a terített asztallá változott mezőkön és fákon.

Már heti öt pengős részletekben vásárolhat varrógépet és kerékpárt.

Kérjen árjegyzéket.

ALBRECHT TESTVÉREK, kerékpárgyártók,

varrógép, kerékpár és sportcikkek nagykereskedése. Budapest, VIII., Német-utca 32. Rákóczi-tér sarok. Telefon: József 360-94. Nagy javítóműhely.

Gyűjtsünk előfizetőket a „Vasárnap” számára.

A tótágast álló elefánt.

Egy amerikai cirkusz elefántjai esténként a hűs tengerben lubickolnak és jókedvükben megcsinálják ugyanazokat a mutatványokat, melyeket a közönség előtt szelidítőjük parancsára kell elvégezniök.

Lelőtte a feleségét és öngyilkos lett. Szántási Lajos József esperes három hónappal ezelőtt feleségül vette Klárics Zsuzsanna füzesgyarmati leányt. Az ifju házaspár között napirenden voltak a civódások s ezért a fiatal asszony elhagyta az urát és egyik rokonához, a budapesti István-ut 26. számú házba költözött. Az asszony csak addig akart ott maradni, míg utiköltséget nem kap hazulról. A mult hét péntekén megjelent a lakásban a férj és még a háboru idejéből nála maradt pisztolyából kétszer az asszonyra, kétszer pedig magára lőtt. Az asszony a helyszínen meghalt. Szántási pedig szállítás közben a mentőkocsin szenvedett ki.

Öngyilkos lett, mert szemrehányást tett neki a menyasszonya. Radics Sándor kópházai ácslegény felkereste menyasszonyát, Pödör Annát, aki szemrehányást tett neki azért, mert megelőző nap ígérete ellenére nem látogatta meg. A leány a szóváltás hevében otthagyta a lépcsőházban Radicsot, aki elkeseredésében revolvért rántott elő és magára lőtt. A mentők eszméletlen állapotban szállították a kórházba, ahol hamarosan ki-szenvedett.

Borba és vízbe ölte magát. A rábapatonai vendéglőben egy negyven év körüli férfi borozgatott, majd magával vitt egy üveg bort és a Rábához igyekezett. A folyó partján levetkőzött, elégette ruháit és a borosüveget a kezében tartva, bement a vízbe, ahol elmerült. Hulláját később a híd alatt fogták ki s mert senki sem ismerte, a hatóság nyomozást indított személyazonosságának megállapítására, ami eddig nem sikerült.

Gazdaggá tette a nyomorgó családot egy elfelejtett régi hegedű. Lodimiria (Olaszország) falucskában él egy földmivescsalád, amely a háborut követő gazdasági válságban vagyonának nagyrészt elvesztette. A család a legutóbb már nagy szegénységben élt, amikor három héttel ezelőtt a Hill londoni hegedűkereskedelmi cég utazója vetődött a falucskába. Az utazó véletlenül megismerkedett ezzei a családdal s megtudta, hogy egy nagyon régi hegedű van a családi ház padlásán. Az utazó megtekintette a hegedűt, amelyet teljesen ellepett a por. Nyomban felismerte, hogy egy Stradivarius-hegedűről van szó, amely százötven évvel ezelőtt készült. Megmondta ezt a családnak és megegyezett velük, hogy harmincötezer dollárt, közel háromnegyedmilió lirát fizet a hegedűért. Így tette gazdaggá a szegény földmives-családot a padlásán heverő hegedű, amelynek semmi értéket sem tulajdonítottak.

Gyermek mentette meg a bagaméri templomot a pusztulástól. Néhány nappal ezelőtt Bagamér község irnoka, Molnár Viktor a lakása előtti kertben ebédelt családjával együtt. Az irnok öt éves kislfia egyszerre az apjához fordult és felkiáltott: „Nézd apuka, hogy pipál a torony!” Molnárék a toronyra pillantva észrevették, hogy annak bádogteteje alól sűrű, sötét füst gomolyog. Felrohantak a templom tornyába, ahol már lángban állott az egész tető. A község tűzoltói, kik néhány perccel később már a helyszínére érkeztek, egy órai megfeszített munka után eloltották a tüzet. Az egyháztanács jutalomban részesítette az irnok öt éves kislfiát, Zoltánkát, hogy megmentette az elpusztulástól a község templomát.

Influenza, torokgyulladás, tüdőcsucshurut, az orr és garat elnyálkásodása, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodják arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztitassanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a **Ferenc József** viz orbáncnál és más lázzal járó ragályos betegségnél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban és fűszerüzletekben.

Szerelmi dráma a mélységben. A Krupp-művek bochumi (Németország) bányatelepén, hétszáz méterre a föld színe alatt, az egyik tárnában borzalmas dráma játszódott le. Két bányamunkás, akik ugyanannak a leánynak udvaroltak, munka közben szóváltásba keveredtek, amelynek folyamán az egyik munkás felkapta csákányát és teljes erővel társára sújtott. Az éles csákány szétloccsantotta a szerencsétlen vetélytárs koponyáját s mire a közelben dolgozó bányászok a helyszínre értek, a borzalmas szerelmi dráma áldozata már kiszünetelt. A gyilkost társai fogták le s azonnal a bányatelep igazgatósági épületébe vitték, ahol azután a csendőrök megérkezéséig őrizetben tartották.

Háromszázmilió utas a pesti villamosokon. A Beszkárt igazgatósága a jövő évi költségelőirányzat összeírása során igen érdekes statisztikát készített arról, hogy hány ember utazik évente Budapesten villamoson. Megállapítható, hogy az utasok száma évről-évre jelentékenyen szaporodik. 1926-ban 283,319.918 villamos utas volt, 1927-ben 298,512.499 utast szállítottak, az idén, az eddigi eredményekből következőképpen, már 313,000.000 utas lesz.

Kimulatta magát, azután öngyilkos lett egy csendőr. Ferenczi István simontornyai csendőr engedély nélkül elment az őrsről és mulatozni kezdett. Minthogy kellő időben nem jött haza, az őrsparancsnok járőrt küldött keresésére. A járőr látára Ferenczi föbelőtte magát és meghalt. Levelet találtak nála, amelyben megköszöni őrsparancsnokának jóságát. Ugy látszik, már régóta készült az öngyilkosságra.

A gyorsmotor alá került szekerevel egy békési gazda. Varga Imre békési gazdálkodó feleségével, tizenhétéves Ilona nevű leányával és Bondár Imrénével szekeren haladt a békési országúton. A gazda nem vette észre, hogy a gazdasági vasut gyorsmotorja halad a sineken, a gép elé hajtott, amely a szekeret elkapta. Varga Imrét és feleségét a vonat a felismerhetetlenségig összeroncsolta és csak holttestüket tudták már a sinek alól kiszedni. Bondár Imréné még idejekorán leugrott a kocsi-ról s így csak könnyebb sérüléseket szenvedett. Varga Ilona a balváltán és lábán igen súlyosan megsérült.

Szülei szemeláttára a vonat elé vetette magát egy leány. *Czina Viola* katztelepi tizenöt éves műhímzőleány szerdán este szülei szemeláttára a Nyiregyháza felé haladó *tehervonat* elé vetette magát. A vonat kerekei egyik lábát tőből lemetszték, másikat darabokra tépték, felső testét pedig kidobták a töltésre. A mentők eszméletlen állapotban szállították a debreceni sebészeti klinikára. Életbenmaradásához kevés a remény. Tettét elkeseredésében követte el, mert szülei megdorgálták.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember 23-án, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Érsekivadkert. — Kirakodóvásár: Békés.

Szeptember 24-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Bátaszék, Ercsi, Gödre (sertés-vásár bizonytalan), Hercegfalva, Karcag, Kömlő, Püspöknádasd, Tevel. — Állatvásár: Dunavecse.

Szeptember 25-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Mezőkomárom, Nagykapornok, Nagyberki, Nagyigmánd, Szigetvár (sertés-vásár bizonytalan). — Sertés-, marha- és kirakodóvásár: Szentgotthárd. — Kirakodóvásár: Dunavecse.

Szeptember 26-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár, Olaszliszka. — Állat-vásár: Zirc. — Kirakodóvásár: Mezőkomárom.

Szeptember 27-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Biharnagybajom, Hajduhadház, Keszthely, Liget (bizonytalan), Nagykálló, Nyirábrány, Püspökladány, Sajtoskál (sertés-vásár bizonytalan), Tiszalök, Véménd. — Állatvásár: Deveser.

Szeptember 28-án, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Vasvár.

Szeptember 29-én, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Csepreg, Karád, Gyulakeszi, Mezőberény, Liget (Baranyamegye), Túrje, Vasszentmihály. — Állatvásár: Szegvár.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. S., Ártánd. Küldjön be rejtvényt közlés végett. — F. E., Cserhátszentiván. A rejtvényt — bár kissé terjedelmes — közölni fogjuk. — K. L., Belvárd. A kért lappéldányt pótoltuk. Rejtvényeiből közlünk. — Gy. F., Cserszegtomaj. Rövidesen sor kerül rá. — E. P., Olvasóink köréből több ilyen kérés érkezett hozzánk; bár technikai nehézségekkel jár, a közel jövőben teljesítjük a sürgető kérést. — Ifj. N. I., Bakonyzentkirály. Tréfáiból közlünk, kérését teljesítettük. — S. I., Ujiráz. Tekintettel a nyári szabadságolásokra, a Nemzeti Múzeum még nem készült el az emléklapokkal. Megsürgöttük. — Ifj. T. J., Cserháthaláp. Rejtvénye jó; tréfáját nem használhatjuk. — J. S., Homrogd. Közlünk belőlük. — Sz. A., Esztergom. Legőszintébb köszönetünket küldjük Önnek rendkívül jóleső elismerő soraiért és azért az ígéretéért, hogy lapunk előfizetőinek táborát gyarapítani igyekszik. Ön megértette tiszta törekvéseinket és felismerte, hogy a falusi társadalom javáért és felvilágosításáért munkálkodunk. — P. V., Pat. Ezt a sportizű tréfát nem érti meg minden olvasónk, mást kérünk. Panasza ügyében eljárunk. — N. L., Bagolasánc. Versei nem művésziessék. Kedves humora van, de nagyobb gondtal kellene dolgoznia. — Ifj. T. S., Tengőd. Jobban ügyeljen a rimre és ritmusra. „Szép tavaszi vasárnap volt“ című versét közölni fogjuk. — Egy jó magyar ifju. Verse nem rossz, de tul-

ságosan terjedelmes és így nem közölhetjük. Küldjön be rövidebbeket, a nevét pedig bátran megírhatja, — nem kell szégyenkeznie. — Cs. V., Csongrád. Bizony ne csüggedjen el, mert ha ezek a versek nem közölhetők is, tudjuk, hogy kapunk öntől egészen jókat is. Küldjön be újabbakat. — Charles. „Nem vagyok én beteg“ című versét közölni fogjuk. — Cs. F., Répceszemere. Verseiből a „Jaj be szépen szól“ címűt és az „Apámhoz“ címűt közölni fogjuk.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Egy hold földet szeretnék virágkertnek felhasználni. Milyen virágot termesszek, amelyet azután könnyen és jól tudok értékesíteni? 2. Van-e virágtermesztésről szóló könyv? (K. L., Paks.) — **Felelet:** 1. Innen nem tudjuk megmondani, hogy földje melyik virágfaj termesztésére legalkalmasabb; de talán csupán egy fajtát nem is érdemes termesztetnie. Értékesítés szempontjából számba kell vennie annak a piacnak felvevőképességét, ahol virágait értékesíteni akarja. Budapesten könnyen értékesíthető virágok székfű, rózsza, ciklámen, pri-mula, muskátli, mályva, flokszfélék, krizantém, őszi rózsza, já-cint, valinlla virág és viola, ezek részint mint cserepes, részint pedig mint vágott virágok kerülnek piacra. 2. Igen, kiadóhivatalunkban kapható Czapáry: „Virágtermesztés“. Ajánlható általános kertészeti munka még: „Kiskertész“, ára: 6.10 P.

Kérdés: Kedvezményes műtrágyát igényeltem, amit a helybeli gazdasági egyesület útján meg is kaptam. Vasuti szállítási díjat követelnek tőlem, tartozom-e megfizetni és mennyit? (H. A., Kunhegyes.) — **Felelet:** Igen; a vasuti tarifában a műtrágyák szállítására megállapított díjösszeget.

Kérdés: 1. Mi volt Szent István királyunk vezetéke neve? 2. Mi volt Mátyás király vezetéke? (T. P., Pálmonostora.) — **Felelet:** 1. Szent István királyunk az Árpád házból származott és Géza (Geyza vagy másképen Gyécse) fejedelem fia volt. Árpád háznak nevezzük Árpád fejedelem leszármazottait. Vezetékeket az időben még nem használtak s amint tudja, az uralkodók ma sem használják családi nevüket, hanem csak keresztnévüket. A szent király gyermekkorú pogány neve, úgy tartják, Vajk volt. Önnek igaza van, természetes, hogy nem mint szent született. Szentté csak jóval halála és számos esodátétele után avatta az egyház. 2. Mátyás királynak vezetékeve Hunyadi volt.

Kérdés: Milyen áron lehet kapni a rádiós gazdasági füzeteket? (P. S., Foktő.) — **Felelet:** Pénzért nem kapható. A „Vasárnap“ előfizetői és példányonként vásárlói ingyen kapják.

Kérdés: Hol lehet kedvezményes műtrágyát és vetőmagot kapni? (K. E., Mezőtur.) — **Felelet:** A kedvezményes műtrágya szükségletét a községi előljáráson irassa össze és a többi gazdák igénylésével együtt jelentse be egyenesen a gyárnak. A bejelentés alkalmával mellékelni kell a községi előljárási bizonyítványt, amelyben az előljárási tanúsítja, hogy birtoka van a község területén. Vetőmag iránt az illetékes mezőgazdasági kamarához forduljon.

Kérdés: Huszonkét esztendő vagyok, három elemi iskolát végeztem, lehetek-e sofför? (L. M., Csongrád.) — **Felelet:** Lehet, végezzen autóvezetői tanfolyamot. Az állam is tart fenn autóvezetői iskolát, Budapesten, a m. kir. felsőipariskolán (VIII., Népszínház-utca 8. szám). A tanfolyam hat hétig tart és a tandíj olyan egyének részére, akik nem géplakatosok, az összes költségekkel együtt 190—200 pengő. Jelentkezni a tanfolyam igazgatóságánál lehet.

Kölcsönt óhajtók

fordulhatnak közvetlenül

Agrária Részvénytársasághoz

Budapest, Erzsébet-körut 2. Tel. J. 418-79.

Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány milliárd **amortizációs kölcsönt** 7¹/₂ százalékos típusban **készpénzben is. Amerikai bankkölcsönt bekebelezési illetékmentesen** kötelezvényre kaphatnak rövidebb vagy hosszabb időre **kisbirtokosok is.**

Kölcsönt ajánlókat jutalékban részesítünk.

A FRIEDLER-féle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszermind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfőkétebb gyógyszere.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, valamint FRIEDLER LABORÁTORIUMBAN, VII., Murányi-u. 46.

Telefon: József 464—71.

Kérdés: Hol lehet rönkfaköböző, továbbá faragott- és fűrészfaköböző könyvet kapni? (T. F., Senta.) — **Felelet:** Kiadóhivatalunkban kapható; Krammer J.: Bányafaköböző, ára 2.10 pengő, Gömbfaköböző 4.50 pengő, Fűrészelt faköböző 5.50 P.

Kérdés: Mennyit ér az 1908. évi 300, 1914. évi 200, 1916. évi január havi 300 és az 1921. évi márciusi 3000 korona? (Községi tisztviselő Felsőtárkány.) — **Felelet:** Körülbelül 348 pengőt, 232 pengőt, 230 pengőt és a 3000 korona mintegy 60 pengőt.

Kérdés: 1. Hol kaphatok Brack-féle sorsjegyet? 2. Hoi tudhatom meg az osztálysorsjáték huzási eredményét? (D. L., Öttömös.) — **Felelet:** 1. Nem tudjuk, milyen sorsjegyet nevez Brack-féle sorsjegynek és így az elárusító helyét sem tudjuk megmondani. 2. Ha osztálysorsjegyet vásárol, úgy az elárusító küld Önnek nyereményjegyzéket a huzás befejezése után.

Kérdés: 1. Hol kaphatok germán mitológiáról szóló könyvet? 2. Verseskönyvet akarok kiadni s az előszót valamelyik neves íróval szeretném megírni, személyesen kell-e kérni az íróat az előszó megírására vagy pedig elegendő, ha írásban kérem fel erre? (K. S. E., Békés.) — **Felelet:** 1. Magyarban germán mitológia nem jelent meg. Görög kapható; ára 4.50 pengő. 2. Nem okvetlenül szükséges a személyes megjelenés, elegendő, ha a versei kéziratának beküldésekor levélben kéri meg az illetőt az előszó megírására.

Kérdés: 1. Mivel lehet a hajszálakat véglegesen eltávolítani? 2. Hogyan lehet a tehéntejből házilag jóminőségű sajtot készíteni? (H. F.-né, Sz.-Puszt.) — **Felelet:** 1. Tudomásunk szerint a Friedler laboratórium (Budapest, VII., Murányi-utca 46.) legújabb szőrtelenítő készítményt hoz forgalomba. Olvassa el lapunk mai számában az erre vonatkozó közleményt. 2. A sajt készítés eljárását megtalálja: Éltető J.: Sajt- és vajgyártás című könyvben. Ára 4.50 pengő; kapható a „Vasárnap” kiadóhivatalában.

Kérdés: Hat elemi osztályt végeztem, könyvkötő szeretnék lenni, hová forduljak? (M. A., Nagykörű.) — **Felelet:** Budapesten sok könyvkötő van, bizonyára talál megfelelő helyet. Ön közel lakik Szolnokhoz, nézzen be, hátha valamelyik könyvkötőnél elhelyezkedhet. Budapesti könyvkötők: Érczhegyi G. (V., Alkotmány-utca 6.), Hanser Károly (III., Bécsi-ut 42.), Geller József (IV., Váci-utca 70.), Vankay Imre (IV., Kecskeméti-utca 4. szám). Irjon a fenti cégekhez.

Kérdés: A pénzügyminiszter urhoz szeretnék menni kihallgatásra, hogyan jelentkezzem, elegendő-e, ha a kihallgatás napján személyesen megyek fel Budapestre vagy írásban jelentkezzem-e előbb? (K. B., Magyaralmás.) — **Felelet:** Elegendő a személyes jelentkezés, de, hogy biztosan kapjon kihallgatási terminust, jó, ha előbb írásban jelentkezik a miniszter ur titkáranál.

Kérdés: Tizezer koronám van az árvaszéknél, az árvaszék hadikölcsönt jegyzett az összegből, mikor kapom meg és milyen értékben? (Cs. F., Hegymagos.) — **Felelet:** A hadikölcsönjára megállapításakor sor kerül az árvapénz hadikölcsönök átértékelésére is. Tessék ezt türelemmel megvárni.

Kérdés: Községünk határában a szomszéd községbelieknek van szántóföldjük. Egy másik község előjárósága a szántóföldtulajdonosokra párbért vetett ki. Jogos volt-e a párbérkivetés és kötelesek-e megfizetni? (M. P., Zamárdi.) — **Felelet:** Nem kötelesek.

Kérdés: Szeszfőzőkazánt akarok vásárolni, szükséges-e a kérvényhez a községi képviselőtestület jóváhagyása, vagy pedig ezektől eltekintve, egyedül kérhetem a szeszfőzőkazán engedélyezését? (I. J., Balatonmária.) — **Felelet:** Egyedül is kérheti az illetékes kir. pénzügyigazgatóságtól.

Kérdés: Községünk határában van egy tó, amelyet emberemlékezett óta kenderáztatónak használtunk, most a bérlő nem akarja engedélyezni az áztatást, mit tegyünk? (B. M., Vajszló.) — **Felelet:** Tessék a községi előjárósághoz fordulni. Az előjáróságnak kötelessége kenderáztatót a község határában kijelölni.

Kérdés: Hol jelenik meg a „Magyar Tejipar” és a „Tejgazdasági Szemle” című szaklap? (N. R. N., Mélykut.) — **Felelet:** A „Magyar Tejipar” nem jelenik meg. A „Tejgazdasági Szemle” kiadóhivatala Budapest, VIII., József-körút 31/b alatt van.

Kérdés: 1. Apámnak tizezer korona értékű hadikölcsönkötvényét szerb megszállás alatt a megszállók elkobozták, hogyan lehetne most mégis a járulékból részesülni? 2. Huszonnégyezer korona örökségemet annak idején a nagybecskereki árvaszék hadikölcsönbe fektette, már nagykorú vagyok, szeretném felvenni, hogyan volna lehetséges? (Cs. S., Szőreg.) — **Felelet:** 1. Kérjen attól a banktól, ahol a hadikölcsönt annakidején jegyezte, bizonyítványt a hadikölcsön jegyzéséről. A kötvények elkobzását a megszállás után be kellett volna jelentenie a kármegállapító bizottságnak. 2. A megszállott területeken lévő pénzkövetelések ügyét mostanában rendezik; várja meg a döntést.

Kérdés: Atyám 1925-ben meghalt és a földbirtok anyámra maradt. Négyen vagyunk testvérek. A birtokot anyánk most szét akarja osztani, de oly módon, hogy nekünk hármunknak csak 3000—3000 négyszögöl földet akar juttatni és a többit a házzal együtt negyedik gyermekének, bátyáknak akarja hagyni. Követelhetjük-e a vagyon egyenlő szétosztását? (T. J., Berkesd.) — **Felelet:** Önnek és két testvérenek a kötelestészre van igénye, vagyis oly értékű földre van igénye mindegyiküknek, amely az egész hagyaték értékének egynolcada. Ha tehát a bátyjuk oly értéket kap a vagyonból, hogy önként egyenként nem kaphatják meg a hagyaték egynolcadrészét, vagyis összesen három nyolcadratot, akkor a vagyon szétosztását ajándékozás miatti kötelestész sértése címén megtámadhatják.

Kérdés: 1. A postatakarékpénztárba 411 korona 15 fillért tettem be 1905-től 1911-ig. Később 1919-ben 1000 koronát tettem be. Milyen valorizálást kérhetek? 2. 1911-ben kölcsönbe adtam 411 koronát. Mily értékben követelhetem vissza ezen összeget? 3. 1902-ben 886 koronát adtam kölcsön egy asszonynak, aki a pénzt vejenek adta oda, de az összegekről mindketten váltót irtak alá. Mily összeget követelhetek most? (L. L., Csopak.) — **Felelet:** 1. Az 1928. évi 12. törvénycikk hatodik paragrafusára szerint a m. kir. Postatakarékpénztár tartozásait nem valorizálják, tehát csupán a fenti összeg (papirkorona!) pengőre átszámított értékét kaphatja meg, alig néhány fillért. 2. Ha adósa a 411 korona megfizetésével vétkesen késedelmeskedett, az átértékelést kérheti 1929. március 31-ig bezárólag. Ötven százalékos felértékelésre számíthat. 3. Válaszunk ugyanaz, mint az előbbire.

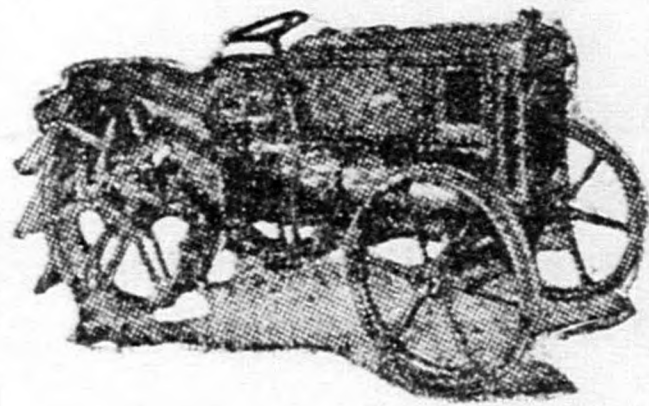
Kérdés: Fleischmann-féle nemesített rozsot vettem, a nemesített rozs ugyanazon talajban csak 5 métermázsát, a közönséges rozs pedig 8.5 métermázsát termelt katasztrális holdan.

Idejében és legolcsóbban végzi el a szántást, ha

Austin
traktori

Ára 7904 pengő

Kedvező fizetési feltételek!

Kérje 20 sz. árlapunkat.

használ. Nagy teljesítményű, keveset fogyaszt, üzembiztos, egyszerű kezelésű és mivel jó anyagból van gyártva, hosszú élettartamu.

SATURNUS R.-T., Budapest, VI., Teréz-körút 40.

ként. Mi lehet az oka annak, hogy a nemesített vetőmag kevésbé hozott a közönségesnél? (R. I., Kecskemét.) — **Felelet:** A termés kisebb voltának oka csak az lehet, hogy a föld nem volt jól bemunkálva s így az igényesebb nemes mag igényeit nem elégítette ki. De minden valószínűség mellett más különbség is volt a két földben: talán egyik régebben kapott trágyát? Talán a nemesítettet később vetette el? Talán egyiknek takarmány-, másiknak gabonaféle volt az előveteménye? Próbálja meg még egyszer; ezen egyszeri kudarc alapján kár volna a nemesített magvakat elítélni.

Kérdés: Mult év őszén 2 hektóliteres ecetes kádat kevés híján teleöntöttem nemes almából préselt almalével. Az ecetes kád lakásom folyosóján fagymentes helyen állt állandóan. Pár hónap múlva igen jó ecet lett a léből. Tavaszfelé azután kezdett gyengülni (pedig óriási ecetágy képződött rajta). Most annyira meggyengült, hogy a sertések moslékjába kell öntözöm. Mit tegyek, hogy az idej almalé is így ne járjon és évekig álló, erős ecet maradjon? (A. C., Boncodföldre.) — **Felelet:** A leirt almaecetkészítésnél az ecetesedést az ugynevezett Bacterium xylinum vadecet-törzs (mely a levegőből vagy az almáról került a kádba) végezte, erre mutat a megemlített óriási, valószínűleg kocsonyás jellegű ecetágy is. A befejezett (valószínűleg alacsony százaléku) ecetesedés után a xylinum-törzs szabályszerűen tovább dolgozik és az ecetet, melyet előbb termelt, teljesen elfogyasztja. Ezen folyamat oly módon esőkkenthető, hogy a befejezett ecet erjedése után az ecetágyat eltávolítjuk, az ecetet vászonszűrőn megsűrjük és mázas vasedényben 70 fok Celsiusra felmelegítjük. Azután palackozzuk, vagy kis hordóban — azt teljesen megtöltve — raktározzuk.

Kérdés: Egy hold homokszőlőm van, mivel igen távol fekszik a várostól, istállótrágyával nem trágyázhatom, így ősszel két métermázsza szuperfoszfátot szórtam el a szőlőben. Az eredmény azonban igen csekély. Mit tegyek, hogy a műtrágya eredményesebben hasson? (D. S., Hajduböszörmény.) — **Felelet:** A szőlő sorközeibe egy ásonyom mélyre szórjon el a fedés után egy kat. holdra 200 kg. szuperfoszfátot, 100 kg. kálisót és 100 kg. mézsnitrogént.

Kérdés: Hogyan lehet a rózsaburgonyát oltani? (Özv. P. Gy., Csongrád.) — **Felelet:** A burgonyaoltás alatt bizonyára burgonyanemesítést ért. A burgonyát anyatókiválasztással (a legjobbnak talált tövek továbbszaporításával) és keresztezéssel

(a bibének idegen virággal való beporzásával és az így nyert magvak — nem gumók — elültetésével) nemesítik.

Kérdés: 1. Vízgépet szeretnék szabadalmaztatni, mi szükséges a szabadalom elnyeréséhez a gép pontos leírásán és rajzán kívül? 2. Kétéves rizling szőlővesszőt — gyökereset — ültettem hatvan centiméter mélységre forgatott földbe. Ugyanakkor gyümölcsfát is ültettem, a szőlővessző nagyjából megfakadt, de később elpusztult. A gyümölcsfa pedig csak igen csekélyes hajtást eresztett. Mi lehet az oka a szőlővessző pusztulásának és a gyümölcsfa tengődésének? 3. Mikor alkalmas a vadrózsa magját leszedni és elvetni? (M. J., Körösszakál.) —

Felelet: 1. A szabadalmaztatást saját maga is elintézheti. Kérvényt ad be a szabadalmi bírósághoz (Budapest, V., Akadémia-utca 10.) és ebben kéri a találmánya szabadalmaztatását. A szabadalmi eljárás azonban igen hosszadalmas s így ajánlatos, hogy ügyét szabadalmi ügyvivőnek adja át, aki bizonyos díj ellenében hamarosan elintézteti. 2. Jól előkészített talajba ültetett szőlőjének hibája valószínűleg a levelében is említett 50—60 cm. magas gyakori talajvizállás. Ha a szőlő gyökerei húzamosabb ideig állnak a talajvizben, a tőke megsárgul, gyenge vesszőket hoz s hamar elpusztul. A satnya növekedést a gombák s egyéb rovarok kártétele is okozhatja. A bajt csak az esetleg beküldendő növényeken lehetne teljes biztossággal megállapítani. Hasonló bajok okozhatják a cseresznyefák gyenge fejlődését. A levelek összezsugorodását a fekete levéltetű okozza. Ellene nyáron Thanatan-nal annyiszor védekezünk, ahányszor a baj mutatkozik. A Delavare és a Nova amerikai szőlőfajtákat nem ajánljuk ültetni. Az igaz, hogy ezek a fillokszerának ellenállnak, de a gyümölcseik sem bornak, sem nyers fogyasztásra nem alkalmasak, vagy legalább is kicsiny értékűek. Alanyuk sem alkalmasak. Vidéken valószínűleg a Riparia portalis alanyra oltott szőlő volna alkalmas az ültetésre. Szükséges volna talajának mézsttartalmát ismerni s akkor meglehetően állapítani az odavaló amerikai alanyt. Ebben a kérdésben forduljon az Ampelológiai intézethez (Budapest, II., Debrői-ut 15.) 3. A vadrózsa magját (csipkebogyó) akkor kell leszedni, mikor már 50—60 százalékan megpirosodott, de az még nem puha, nem teljesen érett. Szedési ideje most van. A magot a husos részből kifejtjük s még ez év őszén elvetjük. A kikelést biztosítja, ha ősszel vetjük s nem egészen érett magot vetünk.

Súly: 20.5 q

Fordulatszám: 800

Erő, tartósság, olcsó üzem

jellemzik a JOHN DEERE traktort, mely lehetővé teszi a termelési költségek hatalmas csökkentését. A

JOHN DEERE TRAKTOR

fogyasztása oly csekély, hogy a mai alacsony gabonaárak mellett is eredményessé teszi a gazdálkodást. A

JOHN DEERE TRAKTOR

19.74 cm. mélyen szánt 38.5 kg. talajellenállás mellett (középkötött talaj) és felszánt óránként:

1.46 m. holdat és fogyaszt 4.78 kg. petróleumot m. holdankint.

(Ezen adatok a József királyi Műegyetem kísérleti jegyzőkönyvéből vették, mely eredetiben bármikor teljes egészében betekinhető)

Összes JOHN DEERE gyártmányu gépekhez alkatrész nálunk beszerezhető.

Magyarországi vezérképviselőt:

FÖLDMŰVELŐ, TRAKTOR- és GÉPKERESKEDELMI R.-T.

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61.

Két henger.

Egyszerű szerkezet.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

karika letelepszik M $\begin{matrix} ny & ny \\ ny & ny \end{matrix}$ (e=é)

(Beküldte Horog József Pálfáról.)

2. Szórejtvény.

3. Szórejtvény.

R $\begin{matrix} e & e \\ e & e \end{matrix}$ **csúnya A**

(Beküldte Brücher József Mezőberényből.)

Á Á D
(á=a)

(Beküldte Törteli Imre Kiskunfélegyházáról.)

4. Pontrejtvény.

S . o . g . l . m . o . k . n . e . e .

(Beküldte Szabó György.)

5. Betü- és szórejtvény.

Nem holnap Gy Tutokil
Nem tegnap (e=a) R
kérve kér A M hosszú fog T

(Beküldte Mentés István Lentiszombathelyről.)

6. Szórejtvény.

Mennyasszony $\begin{matrix} i \\ o \end{matrix}$ **nagy légy K**
(-don)

(Beküldte Haramza Mariska Mohácsról.)

7. Betü- és szórejtvény.

R kiadja a pénzét (-t) cs

(Beküldte Májer István Szekszárdról.)

8. Szórejtvény.

Az ebéd első fogása (-s) N németül: „Du“
1 S helyet foglal E T

(Beküldte ifj. Baticz Kálmán Szabadhidvégről.)

9. Szórejtvény.

Ne horvát fő sd A Árpád népe T

(Beküldte Széles Sándor Biharkeresztesről.)

10. Szórejtvény.

11. Szórejtvény.

deka
1

(Beküldte Tóth Benedek Sándor Csanádapácáról.)

R Ferenc IA

(Beküldte ifj. Szakál József Kercáról.)

12. Névrejtvény.

Zoltán, Oszkár, Elek, Sándor, Ferenc, János.

E hat keresztnév kezdőbetűit helyesen összerakva, egy hetedik keresztnévet kapunk.

(Beküldte ifj. Tóth József Kiskunlacházáról.)

13. Betü- és szórejtvény.

RIKIR $\begin{matrix} an \\ o \end{matrix}$

(Beküldte ifj. Muzsi János Lesenceistvándról.)

15. Szórejtvény.

ső
ső kastély
ső

(Beküldte Palkovics István Székesfehérvárról.)

17. Pontrejtvény.

. a . s . n . á . j . o . á . b . r . z

(Beküldte Juhász János Mikóházáról.)

18. Szórejtvény.

cipésszerszám $\begin{matrix} ny & ny \\ ny & ny \end{matrix}$ **mindenség**

(Beküldte Tóth István Bodvarakórról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 42-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 36-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Küzdelem a létért.** 2. Kereszt-szórejtvény: **Vizszintes sorok:** 1. Éva. 3. Sz. 4. Az. 6. Vés. 8. Nád. 10. Akó. 11. Eke. 12. Ács. 14. Éle. 15. Név. 16. Zab. 17. Ára. 18. Pár. 20. Kér. **Függőleges sorok:** 1. Ész. 2. Apa. 3. Szék. 5. Zsák. 6. Vasárnap. 7. Só. 8. Ne. 9. December. 13. Sivár. 14. Észak. 19. Ár. 21. Én. 3. Szórejtvény: **Dombóvár.** 4. Szórejtvény: **Szölke Tisza haragjában megárad.** 6. Szórejtvény: **Kántor.** 7. Szórejtvény: **Sarkad.** 8. Névrejtvény: **Budapest.** 9. Szórejtvény: **Veréb a kalap alatt.** 10. Szórejtvény: **Vészjel.** 11. Szórejtvény: **Nagy Óceán.** 12. Szórejtvény: **Csanádapáca.** 13. Betürejtvény: **Pérez beszél.** 14. Betü- és szórejtvény: **Autógummi.** 15. Pontrejtvény: **Te vagy Péter, azaz kőszál és e kősziklára építem az én anyaszentegyházamat.** 16. Pontrejtvény: **Az én babám egy fekete nő.**

Helyesen megfejtették: Pór Imre, ifj. Horváth József, ifj. László Ferenc, Sztraka Ferenc, Baranyay Irma, Takács Rezső, Sautek Imre, Zilahy Juliska, Som Mária, Turópoli Arisztid, ifj. Ábrahám Ferenc, Szücs János, Győrbíró Kálmánné, Török Ferenc, Ley Béla, Vince László, Nagy Juliska, Berkes Mária, Farkas Károly, Peták Vince, Lipták Ferenc, ifj. Jenczer János, Bedő István, Böresök Sándor, Molnár János, Debrődi István, Gachal Annuska, Buzás Sándor, Tóth S. András, Hajdu József, Brücher József, Horog József, Törteli Imre, ifj. Tóth János, Balázs Erzsébet, Knorr Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Böresök Sándor (Mezőhegyes), Horog József (Pálfa), Som Mária (Pécsbagota), Nagy Juliska (Pálmonostora) és Molnár János (Szentés).

A 37-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Hosszulejáratu kölcsönöket

35 éves százsázalékos kifizetés, 8-9 százalékos annuitásu (vagyis kamat és tőketörlesztés együtt), továbbá 35 éves 93 százalékos kifizetésű, 8-3 annuitásu **amortizációs dollárkölcsönöket**, konverzióval is, stornodij nélkül, folyósított – költségelőleg nélkül – ingatlanokra

Mezőgazdasági Hitelforgalmi Vállalat

Budapest, V., Lipót-körut 10 (Tulajdonosok: Okányi és Irmeler okleveles gazdák)

Kölcsön budapesti és pestkörnyéki házakra. Beküldendő iratok: hiteles kataszteri birtokiv és hiteles telek-könyvi kivonat. Ezenfelül tanácsot adnak mindenféle gazdasági vonatkozásu ügyben.

A LEVEGŐ KIRÁLYA.

REGÉNY. IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(18. folytatás.)

Zentay ezalatt nekivetkezett és hozzálátott az „Eagle“ megvizsgálásához. A szárnyakat rendben találta. A merevítő rudak, feszítődrótok épségben voltak. Az oldalkormány s a magassági kormány működött. A futószerkezet hibátlan volt. Most már csak a motor tüzetes megvizsgálása maradt hátra. Ujabb rongálást nem fedezett fel, ugylátszik, a gazfickóknak nem maradt idejük a tökéletes rombolásra.

Szeretett volna felujjongani. Előbbi kétségbeesését hirtelen öröm váltotta fel. Hiszen rövid munkával ki tudja javítani a hibákat s az „Eagle“ ismét a magasba lendülhet! A verejték szakadt róla, úgy dolgozott, közben becéző szavakkal szólogatva a gépmadarat, mely mintha sóvár türelmetlenséggel várta volna, hogy felrepüljön a földről...

— Várj csak, öreg sasom, megkergetjük mi még a felhőket! Olyan szárnyalást csapunk a levegőben, hogy még a madarak is elhülnek a csodálkozástól!

Most már füttyörészett is. Egészen nyugodt volt. Hanem azért a szive mégis összeszorult, amikor Pamela Osbornera gondolt... A leányt veszély fenyegeti, hiszen a banditák hatalmában van... Szeretett volna ő maga gépmadarrá változni, hogy nekilendülve a levegő óceánjának, Pamela után iramodjék s kimentse a fogságból. Az aggodalom megsokszorozta kezét, mintha száz ujja lett volna, olyan lázas serénységgel dolgozott.

Ezalatt Haig és Tom Brett mélyen benn jártak már a sziklák utvesztőjében. Egyetlen hiábavaló lépést sem kellett tenniük a nyomok keresése közben, mert a derék Mary hátrahagyott jelei mindig eligazították őket. Ennek a leánynak helyén volt a szive, szüntelenül arra gondolt, hogy barátainak segítségére legyen s megkönnyítse a szabadítók dolgát.

Egy-egy keskeny ruhafoszlány mindig megmutatta merre jártak. A homokosabb részekben egyéb nyomokat is meg lehetett figyelni. Haigék megállapították, hogy most már nemcsak hárman vannak: ugylátszik, Wilkinson közelben leselkedő cinkosai is csatlakoztak hozzájuk. Legalább tiz lábnyomot számláltak össze a sziklás fensiket borító vékony homokrétegben. Ez arra készítette az üldözőket, hogy a legnagyobb óvatossággal haladjanak előre. Haig arra is gondolt, hogy váratlan meglepetés érheti őket. Ebben az esetben arra kellett törekedniük, hogy legalább egyikük megmeneküljön és értesítse Zentayt.

— Ő legyen megmentőnk, vagy megbosszulónk! — sugta Tomnak. — Akármelyikünk kerül is fogságba, a másik azonnal siessen vissza és értesítse barátunkat.

Tom bólintott. Nem szerette a sok beszédet, de a szeme elárulta, hogy helyén van az esze is, a szive is, óreá tehát minden helyzetben lehet számítani.

A fensik északkeleti szélén jártak már, ahol a sziklák között vezető vadut a széles völgy felé ereszkedett. Innen a magasból jól lehetett látni az alant elterülő erdőcskét, mely mintegy előőrse volt az északnak sötétlő hatalmas ősrengetegnek.

Semmi kétség: az az erdő a Hiénafejű tanyája és buvóhelye!

Egy szikla mögé lapulva, figyelmesen végigkutatták az előttük elterülő vidéket. Egyszerre Haig megragadta Tom Brett karját s halkán füttyentett:

— Odanézz, fiu... te is látod?

Tom kimeresztette a szemét, azután bólintott.

— A füstöt? — kérdezte türelmetlenül s már fel is állt volna, hogy rohanjon a völgy felé.

Haig azonban visszanyomta a szikla mögé.

— Lassabban, fiu. A szeleburdiság semmit sem használ. Az az előérzetem, hogy az a vékony füstszalag, amely az erdő fái közül száll a magasba, a gazfickók táborhelyéről ered. Megközelíteni őket aligha tudnók, mert nem tartom őket olyan ostobának, hogy őrszemeket ne állítottak fel... Lepuffantanának, mielőtt a szagukat megéreznők, akkor azután elveszett a te Maryd...

Tom arca elfehéredett

— Akkor hát... — tördelte — mit csinálunk?... Haig elmosolyodott.

— Ezen töröm az eszem már egy óra óta. De azt hiszem, megtaláltam a módját, hogy baj nélkül eljuthassak a táboruk kellős közelébe...

Tom úgy nézett rá, mintha örülten lenne dolga.

— Hallgass csak ide, Tom!

— Csak mondja már az Istenért — kesergett a fiu, — mert mindjárt elfutok Maryhoz.

— Előbb érnél a másvilágra, mint ő hozzá, akkor azután várhatsz, amíg ő is odakerül. De ha annyira benne vagy a sietségben, hát lesz alkalmad kipróbálni a lábadat. Maradj csak itt, a szikla mögött s ne nagyon emelgesd a fejedet, mert még megláthatnak azok a jómadarak. Várj, amíg visszajövök.

Rejtélyesen mosolygott s faképnél hagyta az értelmetlenül bámuló fiut

Pár lépéssel odább, letelepedett egy szikla mögé és lázas gyorsasággal munkához látott. Ez már az ő igazi munkája volt: detektív munka, amelyben utólérhetetlen volt. Levetette kabátját s kifordította. Mintha kicserélték volna Haigot, olyan lett, amikor ismét magára huzta a kabátot. Durván foltozott bőrruha feszült a vállain, olyan, amelyet a vadnyugat sötétlelkű szegénylegényei viselnek. A zsebéből különböző kócdarabok kerültek elő s Haig pillanatok alatt olyan álszakállt és bajuszt ragasztott magára, hogy senki sem hitte volna el erről a durvaképű, bozontos emberről, hogy ő a newyorki rendőrség főnöke. Az arcán szétkent valamilyen port, amely olyan cserzett bőrvé változtatta a képét, mintha száz esztendő töltött volna viharban, fagyban a szabad ég alatt Kis tükrében gondosan megfigyelte magát, azután nesztelen léptekkel megindult Tom Brett felé.

A fiu csak akkor rezzent fel, amikor valaki a vállára tette a kezét. Megfordult s ebben a pillanatban fel is pattant volna, ha egy erős kéz vissza nem nyomja. De lenyomta, még pedig olyan vasszorítással, hogy a revolveréhez sem tudott nyulni. Vad dühvel nézett farkasszemet a bozontos szakállu, sörtebajszu, durva alakkal, akiről száz lépésnyiről leritt, hogy messze elkerüli a becsületes embereket.

(Folytatjuk.)

Tudja azt már minden tevé, olcsó husnak hig a leve.
Mi tehát csak javát adjuk, annak árát meg is szabjuk.
Duljon verseny, duljon harc, legjobb marad mindig Schvarcz.

**LOKOMOBIL-, FECSKENDŐ-, KÖT-
SZERLÁDÁK, SZÁRNYSZIVATTYÚK,
TÖMLŐK, CSÖVEK, ARMATURÁK
minden üzemszükségleti cikk**

VERMOREL - PERMETEZŐK
eredeti francia és hazai gyártmány.
RÉZGÁLIC, RAFFIA, KÉNPOR.

Schvarcz József és Tsa Budapest

Vilmos császár-út 53. (Alapítva 1884.)

(Cégtulajdonos: Műszaki Unió R.-T.)

TRÉFÁK

A póruljárt kártyás.

Egy notórius kártyás sokszor késő éjjel tért haza. Egy alkalommal is úgy elmerült a játékba, hogy csak azt hallotta, mikor a nagy fal óra éjjel után ütötte az egyet. Azonnal hazafelé indult és utközben elgondolt mindent, hogy mivel fogja menteni magát felesége előtt. Lassan nyitott be a házba és azonnal a bölesőhöz rohant és ringatni kezdte, miközben szaporán mondogatta:

— No ne sirjál, kis fiam, veszek neked lovat — és ehhez hasonlókat beszélt össze-vissza. A felesége végre felébredt és így szól hozzá mosolyogva:

— Hát te mit csinálsz?

— Ringatom a kis Lacikát — mondja a kártyás — mert úgy sirt, hogy nem tudtam tőle aludni.

— Sirt az eszed tokja fiam, hiszen itt fekszik mellettem.

(Beküldte Horváth József Osztopánból.)

Akit az ég ruház, mint a mezők virágait.

Igy szól a cigány a fiához:

— Öltözz már fel fiam.

— Mit vegyek fel, apám?

— Vedd rád a kalapod — hangzik a furcsa válasz.

(Beküldte Marsi Julianna Nagykörűből.)

A gyűjtés.

A presbiter kérdi a lelkészt:

— Miről tetszik ma prédikálni?

— A takarékoságról.

— Hm. Akkor a gyűjtést jobb lesz a prédikáció előtt tartani.

(Beküldte ifj. Őri Sándor Csánigról.)

Könyven bánik az idővel.

— Pincér! Van-e készen rostélyos? — kérdi egy csárdába lépő uracs.

— Jelenleg nincs, — feleli a pincér — hanem ha méltóztatik egy félóráig várakozni, egy per alatt kész lesz.

(Beküldte Hajós Terus Fehértőről.)

A régi katonavilágból.

Jankó, aki a nagyvárosban szolgál, hazament néhány napi szabadságra. Az édesanyja elébe rakott minden jót és gyönyörűséggel nézte, hogy a fia milyen jó étvágyal falatozik. Meg is kérte tőle:

— Ugy-e fiam, kívánoztál már egy kicsit haza, tudom, hogy nehéz sora van a bakának. Szídtak ugy-e sokat?

— Engem nem, hanem magát annál többet — felelte nevetve a fiu.

(Beküldte Györey Ferenc Cserszegtomajból.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 17-én.)

Gabonatözsde. Készárupiac: Buza tiszavidéki 77 kg-os 25.85—26.05, 78 kg-os 26.05—26.25, 79 kg-os 26.30—26.50, 80 kg-os 26.50—26.60, felsőtiszai 77 kg-os 25.80—26.00, 78 kg-os 26.00—26.20, 79 kg-os 26.25—26.45, 80 kg-os 26.45—26.55, fejérmegyeli, bácskai és

dunántuli 77 kg-os 25.70—25.90, 78 kg-os 25.90—26.15, 79 kg-os 26.15—26.35, 80 kg-os 26.35—26.45, pestvidéki 77 kg-os 25.75—25.95, 78 kg-os 25.95—26.20, 79 kg-os 26.20—26.40, 80 kg-os 26.35—26.45. — **Rozs** pestvidéki 24.60—24.80, más 24.60—24.80. — **Árpa** elsőrendű 26.50—26.75, közép 26.25—26.50, sörárpa felvidéki 28.50—29.50, egyéb 27.50—28.50. — **Köles** 26.75—27.50. — **Repece** 45.50—46.00. — **Zab** elsőrendű 26.00—26.50, közép 25.25—25.50. — **Tengeri** tiszántuli —, egyéb 31.00—31.30. — **Korpa** 20.50—20.75. — **Lóhere** 170—180, arankás 160—170 pengő métermázsánként. — **Határidőpiac:** Buza októberre 26.04—26.06, márciusra 28.52—28.54, májusra 29.22—29.24. — **Rozs** októberre 25.34—25.38, márciusra 27.70—27.72. — **Tengeri** júliusra 29.20, májusra 28.54—28.56 pengő métermázsánként.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért, 100 kilogrammonként, minőség szerint: Bab, fehér 60—65, bab, tarka 50—55, bab, fűrj 65—70, baltacimmag 44—50, biborheremag 82—86, borsó, őszi 40—42, borsó, Viktória 44—52, bükköny, tavaszi 36—38, csillagfürtmag, új áru 23—25, fehérhere, új áru 185—210, kendermag, technikai célokra 44—50, köles, fehér 36—40, köles, vörös 28—30, lenmag 45—50, lóbab 35—36, lóheremag arankatartalom és minőség szerint 210—230, lucernamag arankatartalom és minőség szerint 180—210, mák, étkezési célokra 105—110, mustár 48—52, nyulszapukamag 170—190, szöszösbükkönymag 47—52 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 52—60, duplanullás finom tészta 43—50, nullás 43—48, kettős főzliszt 42—46, négyes kenyérliszt 41—46, hatos 36—42, nullás rozsliszt 48—50 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Buzakonkoly 21, buzakorpa 21, buzatakarmanyliszt 25.50, konkolydara 21.75, lenmagpogácsa 32, napraforgópogácsa 31, repcepogácsa 26.50, répaszelet, szárított 19.50, rozskonkoly 21, rozskorpa 21, rozstakarmányliszt 25, szójababpogácsaliszt 36 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű, 6 14.50—16.50, réti széna, másodrendű, 6 12—14, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 8.50—10, muharszéna 12—18, lucernaszéna 21—25, lucerna- és szénakeverék 19, muhar- és szénakeverék 16, alomszalma, elsőrendű 5—5.50, alomszalma, másodrendű 4.50—4.80, zsupszalma 5—5.70 pengő métermázsánként.

Burgonya. Jelenleg fizetnek mázsánként nyári rózsaburgonyáért 12, őszi rózsaburgonyáért 10, Ella-burgonyáért 8.50, Krüger étkezési burgonyáért 7 pengő körüli árat feladóállomáson.

Szurómarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szopós, elsőrendű 1.32—1.46, kivételesen 1.48, másodrendű 1.16—1.28 pengő kilogrammonként élősulyban.

Tenyészmárhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.90—0.94, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.92—1, 1½—2 éves üszökök 0.92—1, 1½—2 éves tinók 0.88—0.92, fiatal friss fejős tehén 1.28—1.36 pengő kilogrammonként élősulyban.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 100—120, kivételesen 124, középminőség 82—98, gyengébb 64—80, bika legjobb 98—106, gyengébb 72—96, tehén legjobb 90—106, kivételesen 112, közepes 72—88, gyengébb 48—70, növendék marha 64—104, csontoznivaló marha 34—52 fillér kilogrammonként élősulyban.

Lóvásár. Jobb minőségű lovak: Csikó 12—70, igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 300—500, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 220—400, számár 60—105, öszvér 30, alárendelt minőségű lovak 24—250, vágólovak 20—153 pengő darabonként.

Sertésvásár. Könnyűsértés 158—172, közepes 172—184, nehézsértés 186—192 fillér kilogrammonként élősulyban.

Gyapju. Ugy a külföldi, mint a belföldi gyapjupiacon különösebb változás nem észlelhető. Tájékoztató árfolyamok: Uradalmi gyapju 2.80—3, közönséges gyapju 2.50—2.80, báránnyapju 2.10—2.30 pengő kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr (magyar) 1.55—1.65, marhabőr (tarka) 1.70—1.80, borjubőr (hosszu lábball) 2.80—2.90, juhbőr 1.30 pengő kilogrammonként. A 45 kilogrammnál nehezebb bőrért 0.15, az 55 kilogrammnál nehezebb bőrért 0.30 fillérrel fizettek kevesebbet.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 400—600, rostélyos, vastaghátszín, felsől, fehérpecsenye, gömbölyű fel-

Elsőrendű bonyhádi tájfajta vörös vagy zsemletarka **friss borjas vagy két-három hét alatt leellő teheneket,** valamint **fehér vagy tarka hizlalásra beállítani való, vagy jármos ökröket** szállítunk 8 százalékos évi kamattal mellett

egy évi hitelre

Az átvételnél a szállítási díjon kívül sem kamatot, sem más költséget fizetni nem kell, sőt évközben a tőke törlesztése sem kötelező.

FARM MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZET Budapest, VIII., Rákóczi-ut 57b.

sál 200—300, fartő hátszin, csontos oldalas, tarja, szegye 160—300, gulyásnak való 80—100 fillér kilogrammonként. — *Borjúhus*: Felszelelt comb 320—440, sütnivaló 180—360, pörköltnek való 160—240 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhus*: Juhcomb 160—240, gerinc, lapocka 120—200, pörköltnek való 120—180 kilogrammonként. — *Sertés*: Friss karaj 300—400, friss comb, tarja, lapocka 276—320, friss oldalas 220—280, kocsonyának való 60—160, vese velővel 200—260, füstölt karaj, tarja, lapocka, oldalas 240—440, olvasztani való szalonna 240—270, sózott kenyérszalonna 260—300, füstölt 260—300, hárj 280—310, zsíros tepertő 240—300, sertészsír 276—300 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyuk 300—500, csirke 130—350, ruca 250—1000, lud 500—1800, pulyka 600—800 fillér darabonként. — *Leölt állatok:* Tyuk 240—280, csirke 280—440, hizott ruca 240—320, sovány 220—240, lud, hizott 250—320, sovány 220—240, pulyka, hizott 220—240, ludmáj 400—100, ludzsír és hárj 300—440, ludaprólék 150—200 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 14—15, főzőtojás 12—14 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrben darabonként 300—700, fogoly darabja 140—220 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Ponty 220—340, kárász 120—200, compó 200—220, apró kevert hal 160—180 fillér kilogrammonként. — *Rák:* Folyami rák 16—40 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 35—41, lefölözött 15—16, yoghurt 88—155, tejszín 320—360, tejföl 180—220, centrifugált teavaj, tömbben 560—600, 10 dkg-os csomagolásban 600—700, főzővaj 480—520, szedett vidéki vaj 460—500, juhvaj 440, tehénturó 100—120, sovány tehénturó 60—100, juhturó 280—380, kevertturó 200—320, hazai ementáli sajt 480—600, hazai trappista 300—400 fillér kilogrammonként.

Száraz fűzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 80—140, hántolt egész borsó 100—160, feles 80—140, fehér, aprószemű bab 60—90, nagyszemű 60—100, színes 60—190, finom árpakása 80—100, durva 60—80, tojásos tarhonya 120—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével, csomója 5—25, petrezselyem zöldjével, csomója 4—25, zeller, ujdonság, zöldjével darabja 4—12, kalarábé zöldjével, darabja 3—12, hazai karfiol, kilogrammja 100—200, közönséges vöröshagyma 18—24, fokhagyma kilogrammja 36—80, cékla 16—36, fejeskáposzta 25—40, savanyított káposzta 60—80, kelkáposzta 30—60, vöröskáposzta 30—60, torma 80—180, rózsaburgonya 15—20, közönséges 12—18, kifli 30—40, tömör csiperkegomba 300—520, éti várgánya-gomba 300—400, szárított gomba 800—1400, fekete retek 16—34, hónapos retek csomója 10—16, savanyítani való ugorka 30—90, salátának való 12—40, ecetes ugorka 60—80, kovászos 60—80, apró, hegyes zöldpaprika darabja 1—2, tölteni való 2—4, savanyított zöldpaprika kilogrammja 100—120, főzőtök 10—25, gyalult 30—40, paradicsom, érett 20—36, zöldbab 60—90, zöld vajbab 70—120, kifejtett zöldbab 120—200, hüvelyes zöldborsó 140—220, zöld tengeri csó darabonként 5—16, sóska 30—40, tisztított paraj 30—60 fillér kilogrammonként, főzött paradicsom literje 80—100 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—120, közönséges 20—70, nemes fajkörte 60—120, közönséges 20—80, szilva, kék 25—60, berzencei 25—60, vörös 10—30, szilvaiz 144—190, gyümölcsiz 140—320, befőzni való ringló 30—40, nemes ringló 50—120, közönséges 26—40, őszibarack, magvaváló 60—220, nem magvaváló 80—240, be-

főzni való 40—150, görög fajdinnye 12—20, közönséges görögdinnye 6—14, sárga fajdinnye 24—40, közönséges sárgadinnye 12—20, keményhéjú dió 120—140, dióbél 400—540, héjjazott magyoro 320—400, héjjazott mandula 640—800, csemegezőlő 80—120, kevert faju csemegezőlő 50—90 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 550—640, félédes, guiyás 400—540, rózsapaprika 280—440, erős 200—300, kereskedelmi 150—200, kék mák 120—160, közönséges mák 100, pergetett méz 200—260, házi szinszappan 140—180, közönséges háziszappan 96—128 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Az óborpiac változatlan, mérsékelt érdeklődés mellett néhány nagyobb tétel cserélt gazdát. Árak: 10—12 fokos kistermelők-től származó borokért Malligand- és hektoliterfokokként 3.60—4, magasfoku urasági borokért 4—5 pengő a termelőállomáson. Azonnali külföldi szállításra Gyöngyös vidékén 48—50 pengőt fizettek mustért, hektoliterenként. Néhány új urasági tétel is került eladásra, körülbelül 38—41 pengő hektoliterenkénti áron, seprővel együtt, mustalakban, vagy kiforrva.

Szesz és szeszcsitalok. Az Országos Szeszértékesítő Rt. igazgatósága legutóbbi ülésében az árak változatlan fenntartását határozta el. Gyümölcspálinkaüzletben a forgalom élénkebb és jobb a kereslet. Jegyzés: Törköly 4.80—5, szilvórium 5.50—5.70, elsőrendű kék áru 6—6.20, seprőpálinka 4.40—4.50, borpárlat 6.40 pengőig kelt el a termelőállomáson, 10.000 literfokoként és 2 százalék forgalmi adóval.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 17-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. — *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.85 (28); dollár 5.70 (5.72); hollandi forint 2.29 (2.30); német márka 1.36 (1.37); svájci frank 1.10 (1.10½) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:* Csehkorona 16.95 (17.03); szerb dinár 10 (10.06); francia frank 22.40 (22.60); lengyel zloty 64.15 (64.45); román lei 3.45 (3.50); osztrák schilling 80.60 (80.95) fillér.

Arany és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 23.35 (23.45); ezüst egykoronás 0.40 (0.44); forintos 1.12 (1.16); ötkoronás 2.80 (2.40) pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.
KIADJA: CSÁZY ÉS TÁRSA LAPKIADÓVÁLLALATA.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösréz-ből RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR

Kitűnő gyártmányu
szőlőpermetezők

legolcsóbb áron beszerezhetők
SZONTÁGH PÁL rézáruraktár
Cégtulajdonos: **TERÉNY S.-né.**
Budapest, IX., Üllői-ut 19. szám.

Telefon: Aut. 866—29.

Patkány-, egerirtó „RATINOL“

sváb, rusznai-, csótány-
irtószerek,

biztos hatású irtószerek, gyö-
keresen irt. Más állatra
emberre ártalmatlan. Napi árban utánvétellel szállítja

Ratinol Laboratorium, Budapest
VII., Murányi-utca 36. szám.

A „Baromfitömő készülék“ -kel

egy perc alatt tömhet mindenféle
tengerivel és a fulladás ki van
zárva. 20 liba tömésénél 90 óra
időt nyer. Kényelmes tömés. Nincs
főlfázás, derékfájás és kézkisebe-
zés. Olcsó! Ha egy libát ment
meg a fulladástól, az ára megtérült

Kérjen árjegyzéket.

Cím

**Kugler Sándor,
Makó.**

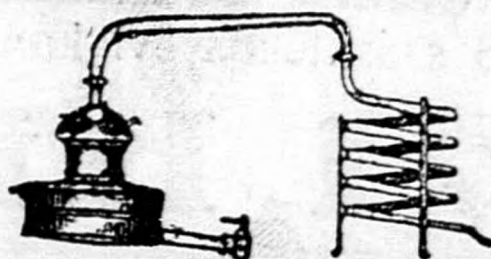

**Mravkó József utca
Gyurusz György**

pusztán és az égyverekesekhez

Budapest, Károly-körút 22
(Bősz-bazár udvarban.)

ELVÁRÁS: mindenféle fegyver javítását, át-
alakítását és felújítását. ELAD: elsőrendű gyárt-
mányú golyós, sörétes, lemeztű és automata
vadászfegyvereket, pisztolyokat, szovakereket
Legjobb minőségű mindenféle golyós, sörétes
töltények, löszerek.

MÁTHÉ ANDRÁS

vörösrézüzem gyára. Újpest, Károly-u. 17.

Legmodernebb pálinkafőző készülékek rak-
tára. Telefon: Újpest 28. szám. Nyugatitól
B. villamossal.

Kérjen árajánlatot.

36 éves bognármester nagyobb
uradalomba

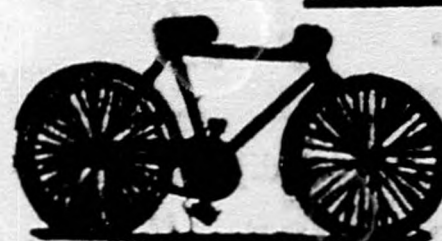
állást keres

1929. január 1-re. — Asztalos és kádár
munkába jártassággal bír. Ajánlato-
kat fizetés megjelölésével „Szorgalmas“
jeligére a kiadóhivatalba kérek.

Szakorvosi -rendelő vér- és nemi-
betegség részére. Ezüst
salvarsan-oltás
Rendelés egész nap.

VII. Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

A világot 33 év óta
uraló eredeti angol **THE CHAMPION**

kerékpárokat és
Central Bobbin sü-
lyesztős varrógépe-
ket havi 20—24 P
részletre, kerékpár
alkatrészeket, lámpa,
nyereg, lánc, pedálo-
kat nagyban gyári
áron szállítunk. — Külső gumi 6.50 pengőtől, belső
gumi 2 10 P-től. **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár-
nagykereskedők, Budapest, József-körút 41.
1000 képes árjegyzék ingyen.